

Landstingsstyrelsens protokoll

Sammanträdet den 22 maj 1997

§ 78 - 111

Beslutande

Karl-Gunnar Holmqvist (s), ordförande
Margaretha Henriksson (ns), ersättare
Lars Spolander (m)
Kenneth Backgård (ns)
Harry Nyström (v)
Els Jakobsson (fp)

Ulla V Holmström (s)
Gunnar Svedjestränd (s), ersättare

Toivo Hofslagare (s), vice ordförande

Disa Ådemo (s)
Roger Granberg (s), § 78-83
Eila Oja (s)
Doris Sevä Messner (ns)
Folke Spegel (s), ersättare, ej §
95
Birger Arvidsson (ns)
Stefan Tornberg (c), ersättare, § 84-111

Övriga

Stefan Tornberg (c), ersättare, § 78-83
Tore Öberg, ekonomidirektör
Kurt-Åke Hammarstedt, informationsdirektör
Inger Vikström, planeringschef, § 78-82

Tomas Keisu, landstingsdirektör
Klas Tunbrå, avdelningschef
Anne Öhman, systemledare
Gunder Berg, sekreterare

Gunder Berg

Justerat den 26/5 1997

Justerat den 28/5 1997

K-G Holmqvist, ordförande

Lars Spolander, justerare

Bevis

Justeringen har tillkännagivits genom anslag på landstingets officiella anslagstavla den 28/5 1997. Överklagandetiden utgår den 18/6 1997.

Carina Lundberg

NORRBOTTENS LÄNS LANDSTING

Val av protokolljusterare 4
Slutlig föredragningslista 4
För kännedom 4
Landstingsdirektörens rapport 4
Rapport från Sunderbyförvaltningen 13
Direktiv för 1998 års landstingsplan och förvaltningsplaner (Dir 98) 17
Höjning av kreditgränsen för Norrbottens Turistråd AB 31
Miljöstadga för Europas regioner 32
Yttrande över betänkandet (SOU 1997:13) Regionpolitik för hela Sverige 33
Yttrande över rapporten Förutsättningar för regionpolitik - regioner på väg mot år 2015 39
Yttrande över rapporten Service i gles- och landsbygd - analys och förslag till åtgärder 40
Sjukresor för asylsökande 44
Motion 12/96 om ungdomsarbetslöshet kontra hög medelålder hos landstingets personal (v-gruppen) 44
Motion 1/97 om fria mediciner (v-gruppen) 46
Motionerna 2/97 och 3/97 om fria läkarbesök för barn (fp- och v-grupperna) 49
Ansvarsfrihet för 1996 års förvaltning av stiftelsen Norrbottens museum 50
Ansvarsfrihet för 1996 års förvaltning av stiftelsen Norrbottensmusiken 50
Ansvarsfrihet för 1996 års förvaltning av stiftelsen Norrbottensteatern 51
Ansvarsfrihet för 1996 års förvaltning av stiftelsen Norrbottens Forskningsråd 52
Ytterligare bidrag till ALMI Företagspartner Norrbotten AB 52
Finansiering av CUFS 53
Bidrag till länskonferens 54
Bidrag till kampanjen Påverka framtiden idag och låt inte Sverige föråldras 55
Samordning av arkivverksamheten i Luleåområdet 56
Bidrag till rikskonferens 57
Humanitärt bistånd till sjukhus i Murmanskområdet 58
Deltagande i konsortium för nationellt informationssystem 59
Fördelning 1/97 av landstingets forsknings- och utvecklingsanslag 60
Inköp av ultraljudsutrustning till Gällivare sjukhus 60
Finansiering av vårdavtal 61
Bidrag till sommarutbildning för ungdomar 62
Försäljning av bostadsrätt i Kalix (Valhallavägen 67 E) 63
Återlämning av bostadsrätt i Arjeplog (Lugnetvägen 25) 63
Landstingsstyrelsens rapport 64
Bilaga 76

§ 78

Val av protokolljusterare

Lars Spolander (m) utses till att jämte ordföranden justera protokollet.

§ 79

Slutlig föredragningslista

Utsänd preliminär föredragningslista fastställs.

§ 80

För kännedom

Delegationsbeslut m m enligt bilaga. Härutöver informerar ordföranden om läget i överläggningarna med de fackliga organisationerna om en principöverenskommelse om åtgärder med anledning av den övertalighet som uppstår i samband med att Sunderby sjukhus tas i drift.

§ 81

Landstingsdirektörens rapport

Dnr 17-97

Landstingsdirektören lämnar följande rapport:

Arbetet med att reducera köer och väntetider

Jag återkommer här med en ny rapport om situationen inom de problemområden jag tidigare redovisat till styrelsen, d v s barnhabiliteringen, barn- och ungdomspsykiatri, ortopedin samt logopedverksamheten.

Tillsammans med berörda förvaltningschefer har hälso- och sjukvårdsdirektören inventerat vilka åtgärder som har vidtagits sedan hösten 1996 respektive är planerade men ännu ej verkställda.

Ortopedin

Luleå-Bodenförvaltningen

Följande åtgärder har vidtagits:

- En överläkarbefattning i ortopedi annonserades hösten 1996, med två sökande varav ingen till slut kunde anställas. Istället har beslutats om egen utbildning av specialist. ST-befattningen utannonserades i början av 1997

med ett tiotal sökande. Den nya ST-läkaren vikarierar redan vid kliniken och kommer att påbörja sin ST inom kort.

- Stafett med två alternerande specialister för att täcka den sista vakanta överläkarbefattningen har organiserats för perioden 1 april t o m 30 november 1997. Efter sommaren 1997 kommer befattningen att utannonseras på nytt.
- Sjukhusledningen prövar f n en begäran om att få bemanna ytterligare en ST-befattning för att säkerställa en långsiktig rekrytering.
- Extra mottagningsverksamhet omfattande drygt 700 patienter organiseras hösten 1997 med stöd av Dagmarmedel.
- I syfte att förbättra produktiviteten vid centraloperation i Boden har en analys genomförts av operationsavdelningen. Ett antal åtgärder för att förbättra samarbetet samt öka produktiviteten har vidtagits. Härigenom förväntas en viss produktionsökning som kan bidra till att operationskön förkortas.

Piteåförvaltningen

Förvaltningen startar under våren 1997 ett kökortningsprojekt tillsammans med Luleå-Bodenförvaltningen finansierat med Dagmarmedel. För Piteåförvaltningen innebär detta att såväl antalet specialistmottagningar (cirka 80 patienter) som antalet operationer utöver tidigare ökar (5 höftledsplastiker, 14 knäledsoperationer och 8 artroskopier).

Under de senaste åren har förvaltningen framfört krav om att utöka det ortopediska ansvaret i sjukvårdsdistriktet. I kraven har förvaltningen erbjudit sig att stå för alla kostnader för det utökade ansvaret utom de rena proteskostnaderna. Vidare överväger förvaltningen att:

- Förstärka ortopedisidan med ytterligare en specialistbefattning inom ramen för egna resurser eftersom behovet vid överstiger dagens resurser och nuvarande organisation är sårbar.
- Inrätta en ST-befattning inom området ortopedi.

Kalixförvaltningen

Rekryteringsinsatser (även med hjälp av rekryteringskonsult) har skett under en längre tid utan att någon läkare kunnat anställas. De senaste två åren har extra ortopedkonsult anlåtats under vissa perioder för att öka volymen på såväl mottagningsbesök som operationer. Vidare har två ST-läkare anställts under våren 1997.

Gällivareförvaltningen

Ortopedin i Gällivare har som tidigare redovisats lyckats väl med att minska köerna till såväl mottagning som operation. Belastningen är dock hög och kö-situationen kan snabbt förändras.

Logopedi

Luleå-Bodenförvaltningen

Sommaren 1995 saknade logopedenheten vid Luleå-Bodenförvaltningen logoped. En logoped var tjänstledig för utbildning och en var tjänstledig för vård

av barn. Tack vare ett omfattande rekryteringsarbete hösten 1995 och våren 1996 hade logopedmottagningen hösten 1995 fem fast anställda logopeder i arbete. En av dessa logopeder flyttade tyvärr till södra Sverige vid årsskiftet 1996/97 p g a att hennes man fick nytt arbete. Någon ny rekrytering efter henne har inte kunnat göras.

Försök att rekrytera chefslogoped har gjorts hösten 1996 utan framgång. Avtal har tecknats med en chefslogoped i Västerås om handledning och hjälp med professionell strukturering av verksamheten samt prioriteringar. Chefslogopeden har stått till hands telefonledes samt har besökt logopedenheten som konsult vid fyra tillfällen sedan hösten 1996.

Piteåförvaltningen

Förvaltningen har utöver fastställd personalram anställt en extra logoped. Det har gjorts i rekryteringssyfte och för att kunna få ner köerna inom barnlogopedin. Det innebär att Piteå idag har totalt 6 logopeder. Försök pågår att tillsammans med kommunerna få till stånd ett avtal som innebär en ökad satsning på barn med läs- och skrivsvårigheter.

Kalixförvaltningen

Fortlöpande insatser görs för att rekrytera logoped, t ex annonsering i press och på utbildningsenheterna samt resor till de blivande logopedernas utbildningsorter (Huddinge, Göteborg och Lund) och även i Finland.

Kirunaförvaltningen

En rad rekryteringsinsatser har gjorts under de senaste två åren (t ex uppvaktning vid utbildningsanstalter) men inte resulterat. Diskussioner förs med Piteå om möjligheten att köpa logopedinsatser motsvarande en vecka per månad.

Gällivareförvaltningen

Eftersom förvaltningen har en logoped anställd, men bedömer behovet till 4 - 5 befattningar, har intensiva försök gjorts att rekrytera logopeder, bl a genom omfattande annonsering och särskilda rekryteringsbesök i bl a Lund. Hittills har dock utfallet varit dåligt.

Barnhabilitering

Luleå-Bodenförvaltningen

På grund av långa köer för neuropsykiatrisk utredning har man sökt effektivisera det första omhändertagandet. Samarbetet mellan habilitering och barnpsykiatri har stärkts i form av gemensamma remissbedömningar.

Piteåförvaltningen

Ett ökat lokalt ansvar inom barnhabiliteringen har byggts upp i avsaknad av centralt stöd framförallt på läkarsidan. Det avser utvecklings- och utbildningsinsatser för att klara en rimlig kvalitetsnivå på verksamheten.

Rekrytering har skett av en barnhabiliteringslogoped, den enda i länet. Ett samarbete har byggts upp mellan barnhabilitering och barn- och ungdomspsykiatri avseende behandling av barn med autism.

Barn- och ungdomspsykiatri

Luleå-Bodenförvaltningen

På grund av de långa väntetiderna till neuropsykologen vid PBU i Boden utbildas för närvarande ytterligare en psykolog i neuropsykologi. Ytterligare en neuropsykolog finns i Kalix.

Intensiva ansträngningar har gjorts för att rekrytera barnpsykiatriker till Luleå-Boden. Trots upprepade annonser, personliga kontakter samt rundringning till större barnpsykiatriska kliniker har rekrytering inte kunnat ske. Rekryteringsansträngningarna kommer att fortsätta. Diskussioner förs nu dessutom med Norrlands universitetssjukhus i Umeå om deras möjligheter att bistå verksamheten i Boden.

Länsövergripande insatser

Jag kan konstatera att förvaltningarna genomgående vidtagit en rad åtgärder för att komma till rätta med situationen. Samtidigt är jag överens med förvaltningscheferna om att det är nödvändigt att arbeta vidare inom de aktuella problemområdena med ett länsövergripande arbetssätt där utgångspunkter är att se förvaltningarna resurser ur ett samlat perspektiv. Jag vill därför redovisa min allmänna bedömning för respektive verksamhet och de åtgärder jag vidtagit.

Situationen inom den slutna *barn- och ungdomspsykiatri* är besvärlig på grund av avsaknaden av specialistkompetenta läkare i Boden. Verksamhetsområdet präglas dessutom av delvis olika synsätt på relationen mellan öppen vård (PBU-verksamheten) och den slutna vården.

Jag har för avsikt att uppdraga åt sjukhusdirektör Tommy Sundell, Piteå, att senast i oktober redovisa förslag till åtgärder på kort sikt följt av ett mer långsiktigt perspektiv som ska redovisas i december. I utredningsgruppen ska ingå verksamhetsföreträdare för barn- och ungdomspsykiatri i kusten samt en representant för verksamheten i Gällivare.

Problemen inom *barnhabiliteringen* är av en annan karaktär. En klar ljuspunkt är en på flera håll väl genomförd och lyckad integration mellan habilitering och barnmedicin; tillskapandet av så kallade barnhus ses som en mycket framgångsrik satsning. Liksom inom barn- och ungdomspsykiatri finns dock vissa bristområden t ex habiliteringsläkare, neuropsykiatrisk kompetens respektive barnlogopedi.

Problemen tar sig uttryck i växande utredningsköer samtidigt som uppmärksamheten under senare tid för bl a den så kallade Vojtametoden leder till ett ökat föräldratryck och stigande vårdefterfrågan.

Habiliteringsorganisationen har vuxit fram genom lokalt utvecklingsarbete under de senaste fyra åren. Fördelen med detta arbetssätt har varit lokala lösningar anpassade till lokala förhållanden. Nackdelen har bl a varit att det råder oklarheter om prioriteringar och vilka patienter som ska handläggas var. Nuvarande resurser används inte optimalt och det finns ett uttalat behov av att utarbeta för länet gemensamma riktlinjer för remisser, prioriteringar och utredningsnivåer.

Jag har för avsikt att uppdraga åt sjukhusdirektör Sören Jansson, Kiruna, att senast i november redovisa den nuvarande organisationen, resursuppbyggnad

och erfarenheter samt utarbeta nödvändiga riktlinjer för verksamheten. Arbetet ska genomföras tillsammans med verksamhetschefer (motsvarande) från samtliga förvaltningar.

Inom *logopedverksamheten* kan konstateras att Piteåförvaltningen är väl bemannad med erfarna logopeder. En förbättrad tillgång på logopeder kan redovisas i Luleå-Boden, dessa är dock relativt nytexaminerade.

För att kunna rekrytera logopeder till länet är det nödvändigt att nytexaminerade logopeder och/eller ensamtjänstgörande logopeder kan erbjudas ett kraftfullt professionellt stöd genom handledning, mentorskap etc. Vår ambition är att försöka utnyttja situationen i Piteå som en brygga för bemanning av logopeder i övriga länet. Det kan ske genom åtgärder som t ex inrättande av utbildningstjänster, rekrytering av ytterligare logopeder till Piteå och/eller Luleå-Boden men med viss tjänstgöringsskyldighet i övriga länet.

Frågan måste hanteras med omsorg eftersom vi, visa av tidigare erfarenheter, vet att det är relativt lätt att skrämman bort logopeder genom att ställa alltför stora krav på dem i en bristsituation. Tydliga riktlinjer för prioriteringar och remisser samt god medicinsk uppbäckning kan därför vara viktiga inslag i ett åtgärdsprogram.

Jag har för avsikt att uppdra åt primärvårdsdirektör Britta Wallgren, Luleå, att senast i november redovisa förslag till åtgärder tillsammans med berörda förvaltningar och logopedverksamheten i Piteå.

Inom *ortopedin* slutligen är problembilden en annan. Prognosen är att åldersutveckling medför en uppenbar risk för växande kö- och väntetidsproblem. Här finns redan tydliga kriterier för prioriteringar; patienter med mycket svåra problem och/eller stort lidande tas i allmänhet om hand inom helt rimliga gränser. Priset för detta får dock bäras av patienter med lägre prioritet med en besvärande kösituation som följd.

I ett kortsiktigt perspektiv sker under 1997 en betydande satsning av Dagmarmedel av kökortningskaraktär, dels i kusten där problemet är som störst, dels inom ryggkirurgin (utomlänsvård).

Sett i ett långsiktigt perspektiv rör det sig trots allt om ett uppehållande försvar. En översyn av ortopedin i länet bör därför göras med början under hösten 1997. Till huvudfrågorna hör arbetsfördelningen mellan Sunderby sjukhus och länsdelssjukhusen samt ortopedverksamhetens omfattning och inriktning på länsdelssjukhusen. Dessutom behöver sannolikt patientflödet mellan sjukhusspecialister och primärvård/äldreård utvecklas ytterligare. Ett led i ett sådan utveckling kan vara att pröva systemet med s k praxiskonsulter från primärvården inom verksamhetsområdet rörelseorganens sjukdomar.

Jag har för avsikt att uppdra åt av hälso- och sjukvårdsdirektören att genomföra översynen i samråd med berörda förvaltningar och verksamhetsföreträdare. Översynen ska redovisas senast i februari 1998.

Drogrelaterade insatser inom landstinget

Enligt Landstingsplan 1997 ska landstinget aktivt medverka i den s k läns-samrådsgruppen för alkohol och drogfrågor. Initiativ ska tas för att motverka attityder hos ungdomar som leder till ökad alkohol- och droganvändning.

Länssamrådsgruppen består av representanter från landstinget, Kommunförbundet Norrbotten, länsstyrelsen, socialtjänsten, fritidsförvaltningen, polis, tull och frivårdsmyndighet samt föreningsrepresentanter. Gruppen har som mål att:

- Följa utvecklingen av alkohol- och drogsituationen i länet och förändringar i konsumtions- och missbruksmönster.
- Följa utvecklingen inom primär- och sekundärprevention samt behandling.
- Initiera angelägna insatser inom alkohol- och drogområdet, både lokalt och regionalt.
- Initiera och medverka i utbildningsinsatser på lokal och regional nivå.

Länssamrådsgruppen har inventerat förhållandena inom alkohol- och drogområdet i länet. Utifrån vad som då framkommit har beslutats att följande områden särskilt ska prioriteras:

- Tidigt stöd till barn och ungdomar.
- Insatser mot ökande folkölskonsumtion.
- Stöd till barn som växer upp i missbruksmiljöer.
- Uppmärksammande av invandrares och flyktingars förhållanden.

Insatserna inom dessa prioriterade områden har hittills framför allt bestått av utbildningskonferenser.

I länets kommuner finns lokala hälsoråd där landstinget är representerat. Vid en kartläggning som kansliet och Kommunförbundet Norrbotten gemensamt genomförde våren 1996 svarade elva av hälsoråden att det bedrevs förebyggande tvärsektoriellt arbete inom alkohol- och drogområdet. Bland insatser som hälsoråden särskilt valt att prioritera kan nämnas:

- Särskilda insatser vid MVC och BVC.
- Särskilda insatser riktade till barn till missbrukare.
- Insatser för att påverka livsstilen bland barn och ungdomar.
- Föräldrar på stan.
- Kvinnor och missbruk.
- Självordsförebyggande insatser.
- Utarbetande av sociala områdesbeskrivningar.

De lokala hälsoråden har hunnit olika långt när det gäller att ge stöd och aktivt agera i sin kommun. På flera håll fungerar dock detta tvärsektoriella arbete utmärkt och alkohol- och drogfrågor bland barn och ungdomar har hög prioritet i de allra flesta hälsoråd.

Som ett exempel på intressanta lokala initiativ kan nämnas projektet Freija. Projektet som bedrivs av Piteå kommuns socialförvaltning med Piteå älvdals sjukhus (kvinnokliniken) som samarbetspartner har fått ekonomiskt stöd från Folkhälsoinstitutet. Målet är att höja flickors ålder för alkoholdebut, minska

alkoholkonsumtionen, förändra attityder till droger och sexualitet var för sig och tillsammans.

EU-samarbete i telemedicin

Norra sjukvårdsregionen har inbjudits till ett samarbete i telemedicin. Initiativet har tagits av två skotska intressenter, The Highland Health Board (HHB) och Information Systems Support Group (ISSG). HHB ansvarar för hälso- och sjukvården i nordligaste Skottland; ett stort geografiskt område med spridd befolkning.

Syftet med projektet är att hitta intressenter som vill samarbeta för att framföra allt utveckla tillämpning av telemedicin i glesbygdsområden. Projektet går under namnet REM-TEL (Remote Telemedicine) och syftar till att under projektets gång installera och/eller demonstrera telemedicinska lösningar mellan t ex distriktsläkare eller mindre sjukhus med t ex akutsjukhus eller diagnostiska centra.

För Norrbottens del är avsikten att medverka genom ett telemedicinskt projekt som kommer att genomföras i Piteåförvaltningens regi. Skulle EU-kommissionen bevilja medel för REM-TEL kommer en förhandling att ske med samtliga intressenter om deras intresse av att slutgiltigt medverka i projektet. I samband därmed tas även beslut om projektkostnader och finansiering. Först därefter fattar landstinget definitivt beslut om eventuell medverkan.

Anmälan av projekt i kansliets arbetsplan

Laboratieverksamheten

Under 1995 har i projektet Försörjning och medicinsk service bl a laboratieverksamheten setts över. Översynen resulterade i att landstingsfullmäktige gav Kalix- och Piteåförvaltningarna i uppdrag att fr o m 1 januari 1996 organisera sina laboratorier som resultatenheter. Vidare fick styrelsen ett fortsatt uppdrag att se över länets laboratieverksamhet. I det utredningsarbetet skulle även primärvårdens laboratieverksamhet ingå.

Arbetet har bedrivits i projektform med mål att föreslå en organisation för länets laboratieverksamhet där syftet är att:

- Skapa en bättre samverkan inom disciplinen.
- Åstadkomma ett bättre resursutnyttjande av de totala resurserna.
- Utveckla kvalitetsarbetet.

I projektets slutrapport konstateras att kostnaderna för den klinisk-kemiska laboratieverksamheten, inklusive blodcentraler, är 92 mkr per år och utgör 2,4 procent av landstingets totala sjukvårdskostnader. Kostnadsbilden i Norrbotten ligger i nivå med genomsnittet i landet.

Projektgruppens uppfattning är att det finns en rationaliseringspotential på 5 - 10 mkr inom följande områden:

- Produktionssamordning, dels mellan sjukhus, dels mellan sjukhus och vårdcentraler.
- Längre driven integrering mellan kliniskt kemiska laboratorier och blodcentraler.
- Utbildning och kvalitetssäkring/kvalitetsutveckling.
- Ytbegränsningar, teknikval och upphandling, IS/IT-utveckling.

Möjligheterna att genomföra detta ligger i en formaliserad samverkan av verksamheten, med krav på bättre utnyttjande av de totala resurserna mellan sjukhus och vårdcentraler i länet.

Projektet har diskuterat tre olika organisatoriska alternativ för samverkan.

Alternativ 1 innebär ingen förändring av laborativ verksamhetens nuvarande organisation i länet. Samordningen i länet skulle här skötas av en "länsgrupp/styrelse" med representanter från sjukhusen och primärvården. Frågor som ska hanteras av gruppen är av övergripande, strategisk och samordnande karaktär av typen utrustningsval, kvalitet/kompetens och IS/IT. Formellt får gruppen en rådgivande funktion, eftersom beslut i olika frågor fattas av respektive förvaltning.

Alternativ 2 innebär att laborativ verksamheten samlas under en organisation med en ledning, antingen som en egen förvaltning eller som en resultatenhet i en serviceförvaltning inom landstinget.

Alternativ 3 innebär att driften av laborativ verksamheten överlämnas till en extern entreprenör. Landstinget ingår som delägare i ett separat laborativt bolag.

Projektet föreslår att:

- Laborativ verksamheten i länet samlas i en organisation. Den direkta ledningen av verksamheten ska utövas av en chef med professionell yrkesförankring.
- Verksamheten även fortsättningsvis bedrivs i landstingets regi.
- Verksamheten inte ingår i någon befintlig sjukvårdsförvaltnings organisation utan sammanförs till en egen förvaltning eller ingår som en resultatenhet i en separat serviceförvaltning. I det senare fallet kan de administrativa kostnaderna hållas på en begränsad nivå.
- De förslag till förbättringar/förändringar som angivits under kartläggningens del i utredningen successivt genomförs i verksamheten.

Projektgruppen är överens om innehållet i samtliga skrivningar i utredningen men har trots detta inte kunnat enas om ett organisationsförslag. Ledamöterna från Gällivare/Kiruna, Piteå, Kalix och primärvården förordar alternativ 1.

Projektrapporten har ingått i underlaget för direktivarbetet.

Vårdinformatik

Under 1996 har en projektgrupp kartlagt och analyserat de internationella och nationella erfarenheterna inom vårdinformatiken samt behovet av insatser som kan komma att uppstå i det fortsatta arbetet.

Med informatik menas det vetenskapliga område som studerar information och kommunikation. Det baseras på det nätverk som sammanbinder persondatorer och databaser lokalt, regionalt, nationellt och även internationellt. Inom hälso- och sjukvården anges detta som vårdinformatik eller medicinsk informatik.

I projektrapporten konstateras att när datajournal eller datorstödd vårddokumentation, DVD, införs öppnas möjligheter att använda vårddokumentationen inte bara för att stödja vårdprocessen utan också som ett verktyg för kvalitetsutveckling. I kvalitetsarbetet ökar behovet av gemensamma definitioner av de begrepp och termer som används i vårddokumentationen samt styrning av inmatning så att adekvata uppgifter för utvärdering matas in vid rätt tidpunkt och i rätt format.

Fundamentalt för arbetet med vårdinformatik är att det finns en gemensam syn på hur informations- och patientjournalstrukturen inom hälso- och sjukvården ska se ut. Landstingets arbete med vårdinformatik måste därför struktureras och systematiseras.

En annan viktig utgångspunkt är att systemet ska möjliggöra utbyte av information om patienten genom hela vårdkedjan eller vårdprocessen. Detta förutsätter kommunikation inom de ramar som aktuell lagstiftning medger, inte bara mellan olika berörda enheter inom sjukhuset utan också med primärvården.

Projektet föreslår att arbetet med att utveckla en gemensam standard för patientjournalens huvudsökord fortsätter samt att:

- Vårdgivarna medvetandegörs/utbildas om vikten av att arbeta enligt vårdprocessen och i samverkan med olika vårdnivåer.
- Datamognaden hos medarbetarna ökas för att underlätta införandet av DVD.
- Kunskapen ökas hos samtliga medarbetare som är skyldiga att föra patientjournal om att en gemensam och entydig sökordsstruktur är nödvändig.
- Arbetet med sökord per specialitet påbörjas.

Rapporten har ingått i underlaget för direktivarbetet. Dessutom vill jag meddela att arbetsplan 1997 har ett vårdinformatikprojekt startat med inriktning mot Sunderby sjukhus. Projektet ska utgå ifrån pågående arbete med införande av datorstödd vårdinformation inom Luleå-Bodenförvaltningen samt i nära samverkan med primärvården i området lösa aktuella struktur- och terminfrågor. Detta ska dock ske på ett sådant sätt att resultaten kan användas vid andra vårdenheter i länet.

Anmälan av revisionsrapporter

Styrelsen har fått revisionsrapporten *Nämnd och kansliledning inom Primärvården Boden; Uppföljning, rapportering och styrning mot mål* (dnr 524-97) för kännedom. Rapporten utgår från en överläggning mellan primärvårdsnämnden och revisionen och konstaterar att nämnden bör utveckla rutiner och riktlinjer för överföring av verksamhetsinformation mellan nämnden och kansliledningen.

Remissyttranden

Följande handläggning föreslås för inkomna remisser:

Yttrandet avser (yttrande till)	Senast	Handläggning
Förslag till implementationsguide för tillämpning av EDIFACT-meddelandet APERAK (Hälso- och sjukvårdsstandardiseringen)	1997-04-12	Inget yttrande avges
Utkast till miljöprogram i Region Norr (Vägverket)	1997-05-07	Inget yttrande avges
Betänkandet (SOU 1997:35) Ny kurs i trafikpolitiken (Kommunikationsdepartementet)	1997-08-31	Styrelsen 1997-06-18

Beslut

Rapporten godkänns.

§ 82

Rapport från Sunderbyförvaltningen

Dnr 6-97

Förvaltningschefen lämnar följande rapport:

Sunderbyprojektet omfattar de moment som ingår i fastställd investeringskalkyl, d v s mark, projektering, byggproduktion, inventarier/utrustning, byggherrekostnader samt oförutsedda utgifter. Härutöver har styrelsen ålagt Sunderbyförvaltningen att svara för ett antal utvecklingsfrågor som sammanhänger med att Luleå-Bodens sjukvårdsförvaltning ska anpassas till Sunderby sjukhus.

Sunderbyprojektet

Projektering

Projekteringen av Sunderby sjukhus går in i slutfasen nu under maj 1997 och sista leveransen av arbetshandlingar kommer att ske den 30 juni. Denna leverans utgör den sista procenten av arbetet. Konsultgruppen har trots en stor tidspress och med omkastning av projekteringsordningen lyckas väl med att hålla de överenskomna leveranstiderna.

Under tiden fram till dess att bygget är färdigt kommer det att finnas behov av att hålla kontakt med konsultgruppen för diskussioner omkring materialval och val av tekniska lösningar. Detta kan i något sammanhang bli av den arten att viss omprojektering kan erfordras men omfattningen kan idag inte bedömas.

För övrigt kan jag informera om att man nyligen hissat en ny flagga på NAB-huset - där vajar idag VBB-flaggan.

När det gäller den konstnärliga utsmyckningen har jag utsett åtta konstnärer som var och en lämnat förslag till utsmyckning. Utifrån de skissförslag som redovisats har en slutbedömning gjorts samt den tidsmässig synkronisering av

utsmyckningens färdigställande till övrig planering och en integrering till befintliga färger, material och verksamhetsmässiga aspekter. I övrigt återstår att bland ca 3 000 idag befintliga konstverk inom Luleå-Bodens sjukvårdsförvaltning välja ut ca 1 000 som ska placeras på varierande platser i Sunderby sjukhus, samt att ta ställning till en eventuell utsmyckning utomhus, i anslutning till infarten.

Byggproduktion

Arbetet med bygget fortskrider enligt planerna, d v s hela bygget kommer att vara under tak i slutet av året. Betongstommen kommer att vara klar lagom till det att byggsemestern startar och arbetet med mellanväggar, fasadmurning och installationer växer i takt med byggandet. Glasgatan färdigställs under innevarande sommar och mattläggningen startar vecka 20.

Inventarier/utrustning

Anbud för utrustning, digitala arkiv- och informationssystem för Verksamhetsområde Radiologi/Klin fys har kommit in under april månad. Arbetet med utvärdering pågår nu i flera arbets- och referensgrupper. Beställning av arkiv- och informationssystem planeras ske under hösten 1997 och beställning av utrustning i januari 1998.

Anbud på övervakningssystem kommer in i mitten av maj och även övrig upphandling löper enligt uppgjord tidsplan. Kartläggning av befintlig utrustning pågår, vilken bildar underlag för en vidareutvecklad kalkyl som redovisas i juni.

Dessutom vill jag också informera om att vid samtliga upphandlingar erbjuds leverantörerna att köpa in befintlig övertalig utrustning.

IS/IT

Vid landstingets kansli genomförs tre projekt med särskild betydelse för Sunderby sjukhus. Dessa projekt är:

- Komplettering av sjukhuskliniken journaldokument.
- Konvertering VAS Radiologiskt informationssystem.
- Informatik.

De två förstnämnda projekten följer tidsplan och rapporterar framåtskridande, i enlighet med plan. När det gäller projektet Informatik, som bl a inrymmer definition av termer och begrepp i vården, föreligger ingen rapport om projektets status. Påpekas bör att detta projekt är av stor betydelse för starten av digital journal på Verksamhetsområde Medicin som genomförs under sommaren 1997.

Vid Sunderbyförvaltningen genomförs fem projekt, enligt följande:

- Arkiversättning - Radiologi/Klin fys (pågår enligt plan).
- Arkiversättning - Patientjournaler (är något försenat på grund av kravspecifikationer. Projektet är ett av de kritiska projekten och har stor betydelse för hanteringen av befintliga journalarkiv).

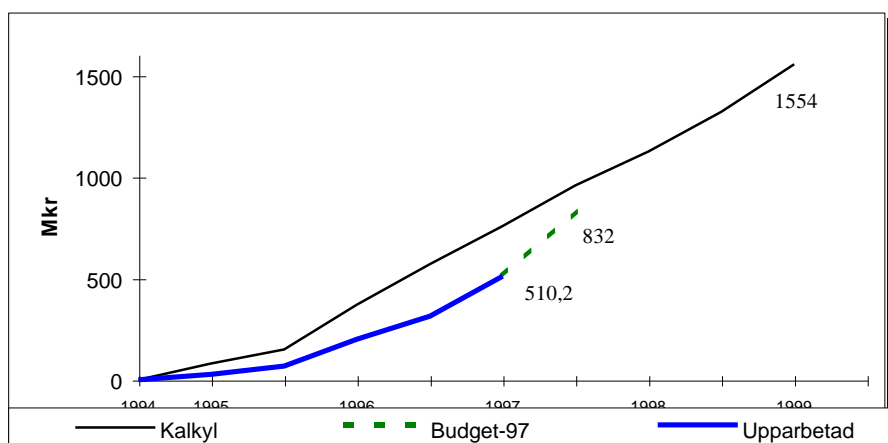
- Övervakning (väntar på anbudsinfördan).
- Flyttning IT (pågår planenligt men saknar för närvarande delprojektledare, vilken dock kommer att tillsättas snarast).
- Integration IS (pågår planenligt men bedöms som mycket kritiskt då resultatet inte tydligt kan förutses och med en mycket snäv tidsplan).

Ekonomi

Diagrammet nedan visar den ekonomiska totalkalkylen innefattande projektering, byggproduktion, byggherrekostnad, inventarier/utrustning och mark, under projekttiden 1994 - 1999. I kalkylen ingår dessutom kostnader för oförutsedda utgifter (189 mkr).

Markförvärvet avslutades 1995, projekteringen kommer att vara avslutad vid halvårsskiftet 1997. Huvuddelen av investeringsmedlen kommer resterande tid fram till 1999 att utgöra kostnader för byggproduktion inklusive byggherrekostnader och en mindre del för inventarier/utrustning.

Takpriset 1 554 mkr är beräknat i 1997 års prisnivå.

Utvecklingsprojekten

Bemanning

I december 1992 fastställde fullmäktige vård- och arbetsorganisation samt angav en totalram för bemanningen av det nya sjukhuset. Bemanningen angavs till 2 135 anställda, vilket innebar det antal personer, fast anställda och vikarier, som behövs för att bedriva verksamheten. De verksamhetsanalyser som respektive verksamhetsområde gjort under hösten 1996 har lagt grunden för bemanningen av Sunderby sjukhus samt de verksamheter som ska utlokaliseras.

Arbetet med bemanningsplanerna har, i likhet med arbetet med verksamhetsanalyser, följt en gemensam struktur. Arbetsgrupperna har i sina förslag presenterat såväl arbetsbeskrivning som kompetenskrav för de olika befattningarna. Parallellt med denna process har särskilda analyser gjorts av bl a läkarbemanning, jourorganisation och utbildningsbehov.

Arbetsgruppernas bemanningsförslag har sammanställts och analyserats av en särskilt tillsatt beredningsgrupp, bestående av företrädare för både Sunderby- och Luleå-Bodenförvaltningarna. Beredningsgruppen har, i samråd med re-

spektive verksamhetschef, bearbetat grundförslaget utifrån kompletterande nyckeltal, i syfte att ytterligare reducera bemanningen. Det är dessa s k omtag som kommer att utgöra grunden för det slutliga förslaget till bemanning av Sunderby sjukhus. Förslaget är fortfarande under beredning och kommer därför att presenteras i särskild ordning.

Samverkan med primärvården

Projektet fortlöper som planerat och den formaliserade samverkan mellan vårdcentralerna och sjukhusen på bägge orterna växer i omfattning. Successivt bildas nya arbetsgrupper för att diskutera samverkansformer, patientflöden, remisshantering och liknande, omfattande samtliga verksamhetsområden. Samverkan sker såväl mellan de olika verksamhetsområdena som med primärvården. Processen har tagit fart under våren och min förhoppning och ambition är att den kommer att lägga grunden för ett samarbete som sträcker sig långt efter det att Sunderby sjukhus tagits i bruk.

När det gäller arbetet med den från sjukhuset utlokaliserade verksamheten har den bedrivits inom ramen för det pågående arbetet kring bemanningen och kommer därför att redovisas i samband med att bemanningsförslaget presenteras.

Som jag tidigare rapporterat har en särskild arbetsgrupp tillsatts för att en samordning ska kunna ske beträffande behovet av lokaler i tätorterna. En kartläggning av behov och tillgång har gjorts och till detta kopplas verksamheternas behov av samverkan med andra och, inte minst, patienternas behov av tillgänglighet och service. Som exempel kan nämnas idén om ett Kommunikationscenter, innehållande t ex Syncentral, Pedagogisk hörselvård och Tolkcentral. Arbetsgruppen beräknas komma med en rapport under 1997.

Information

Intresset vad gäller information och studiebesök vid Sunderby sjukhus växer i takt med bygget. I syfte att visa det nya länsjukhuset för norrbottningarna och övriga landet har en skalenlig modell tagits fram. Vi vill för intresserade beskriva hur patienten kommer till sjukhuset och var i huset de olika verksamheterna är placerade, hur vården kommer att bedrivas, tekniska lösningar samt vilka miljöhänsyn som tagits.

Modellen av sjukhuset har turnerat runt bland kommunerna i länet och turnén kommer att avslutas i maj/juni. Både under Norrbottensveckorna och vid Vårdförbundets Hälso- och sjukvårdsstämma i Stockholm visades modellen för intresserade besökare från hela landet.

Vi har även genomfört byggvisningar och hållit informationsmöten. De typrum som byggts vid Vårdhögskolan i Boden används dagligen i utbildningen och en dag per vecka är typrummen alltid disponibla för personalens räkning.

Organisationsförändringar

Slutligen vill jag också informera om planerad förändring av organisationen i Luleå-Boden- och Sunderbyförvaltningarna.

Under sommaren/hösten 1997 kommer jag att efterträdas av Tore Öberg. Dessutom kommer vid ungefär samma tidpunkt Björn Wallstén att gå i pens-

ion och Ove Wikberg slutför sitt uppdrag avseende bemanningsprojektet. Dessa förändringar innebär att åtgärder måste vidtas när det gäller arbetsfördelningen mellan Luleå-Boden- och Sunderbyförvaltningarna, främst med hänsyn till utvecklingsprojekten.

Förändringen för Sunderbyförvaltningen innebär, förutom förvaltningschefsbytet, att nuvarande projektkontor flyttas ut till baracken i Sunderbyn. Organisatoriskt innebär förändringarna att till Luleå-Boden kopplas projektadministratörerna till en enhet för verksamhetsutveckling, med Anna-Greta Öberg som chef. Dessutom kommer nuvarande stabsenhet att ersättas av en planeringsenhet, med Inger Vikström som chef. Planeringsprocessen för Luleå-Boden och Sunderbyn kommer på så vis att hållas samman.

Berörda personer kommer fortsättningsvis att vara anställda av Luleå-Bodenförvaltningen men avlönas av Sunderbyförvaltningen. Sunderbyorganisationen kommer även att förstärkas genom att Stefan Perdahl, Landstingsfastigheter, knyts som controller till förvaltningen.

Samordningen mellan förvaltningarna, både vad gäller utvecklingsprojekt och löpande verksamhet, kommer att formaliseras genom förvaltningsgemensamma träffar på ledningsnivå.

Beslut

Rapporten godkänns.

§ 83

Direktiv för 1998 års landstingsplan och förvaltningsplaner (Dir 98)

Dnr 4-97

Ärendebeskrivning

Direktiven är första steget i landstingets årliga verksamhetsplanering. I den fortsatta planeringsprocessen:

- Svarar direktions, nämnder, bolag och stiftelser i september på direktiven.
- Upprättar landstingsstyrelsen i oktober förslag till landstingsplan.
- Fastställer landstingsfullmäktige i november landstingsplanen.
- Fastställer landstingsstyrelsen, nämnder och direktions sina förvaltningsplaner i december.
- Fastställer förvaltningscheferna därefter basenhetsplanerna.

Förslag till direktiv har utarbetats. Landstingsstyrelsens beslutsförslag till fullmäktige följer avsnitten i direktiven enligt följande paragrafer.

§ 83:1

Dir 98: Verksamhetsidé

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

Avsnittet fastställs.

Yrkande 1

Kenneth Backgård (ns):

- Andra styckets tredje meningen flyttas fram som första mening. Som en konsekvens placeras avsnittet Hälso- och sjukvård först bland verksamhetsavsnitten som följer längre fram i direktiven.

Yrkande 2

Lars Spolander (m):

- Stycke två ersätts med: Landstingets verksamhetsidé ska vara att medverka till Norrbottens utveckling genom att se till att norrbottningarna för sina skattepengar tillförsäkras en rättvist fördelad hälso- och sjukvård och tandvård av högsta möjliga kvalitet.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på beredningens förslag och yrkandena och finner beredningens förslag antaget.

Beslut

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktige:

Avsnittet fastställs.

§ 83:2

Dir 98: Omvärld i förändring

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

Avsnittet fastställs.

Beslut

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktige:

Avsnittet fastställs.

§ 83:3

Dir 98: Norrbottningens krav och behov

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

Avsnittet fastställs.

Yrkande

Lars Spolander (m):

- Fjärde punkten i uppräkningsen utgår.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på beredningens förslag och yrkandet och finner beredningens förslag antaget.

Beslut

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktige:

Avsnittet fastställs.

§ 83:4

Dir 98: Landstingets förmåga

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

Avsnittet fastställs.

Beslut

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktige:

Avsnittet fastställs.

§ 83:5

Dir 98: Strategi

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

Avsnittet fastställs.

Yrkande 1

Kenneth Backgård (ns):

- Den ekonomiska strategin ändras enligt följande:

I Luleå-Bodenförvaltningen fullföljs endast initiativet om utredning av eventuellt möjliga besparingar inom administrationen.

Besparingarna för 1998 avseende den direkta sjukvården i respektive förvaltning avbryts.

Landstingsstyrelsen ges i uppdrag att utreda riks- och regionsjukvårdens betydelse för Kirunaförvaltningen.

Besparingarna inom primärvården avbryts.

Sparkravet för övriga verksamheter, exklusive tandvården, ökas från 2 procent till 5 procent.

Medel anvisade från staten för reducering av uppsägningar inom sjukvården, samt från försäljningen av landstingstvätten, används för att avbryta besparingarna.

Ett avbrytande av planerade besparingar skulle, med tanke på de medel som nu tillförs för kökortningar och utökade möjligheter till läkarinsatser inom äldreomsorgen, kunna ge betydligt mer än åtgärderna var för sig. En analys av den samlade betydelsen av sådana åtgärder bör göras. Insatser av en personalgrupp kan eventuellt minska behovet av andra mer svårrekyterade.

Yrkande 2

Lars Spolander (m):

- Landstingsstyrelsen ges i uppdrag att initiera en strukturöversyn av all sjukvård i länet, med sikte på en infasning till sjukhuset i Sunderbyn. Den bör ske med utgångspunkt i en översyn av nuvarande resursfördelningssystem.

- Den ekonomiska strategin ändras enligt följande:

Gällivaredirektionen får 2,5 mkr lägre sparkrav per år. Besparingar inom primärvården sker i första hand på sjukhusorten.

Kirunadirektionen får 1,2 mkr lägre sparkrav per år. Besparingar inom primärvården sker i första hand på sjukhusorten.

Kalixdirektionen får 1,8 mkr lägre sparkrav per år. Besparingar inom primärvården sker i första hand på sjukhusorten.

Piteådirektionen får 3,0 mkr lägre sparkrav per år. Besparingar inom primärvården sker i första hand inom Piteå kommun.

Primärvården i Luleå ska sänka kostnaderna med 5,5 mkr mer per år.

Primärvården i Boden ska sänka kostnaderna med 1,0 mkr mer per år.

All övrig verksamhet ska sänka kostnaderna med 4 procent per år.

- Under avsnittet Hälso- och sjukvården prioriteras avslutas första meningen med: ...ska prioriteras vid fördelningen av *landstingets totala resurser*. (I detta yrkande instämmer Kenneth Backgård, ns).

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på beredningens förslag och yrkandena och finner beredningens förslag antaget.

Beslut

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktige:

Avsnittet fastställs.

§ 83:6

Dir 98: Gemensamma värderingar, krav och riktlinjer

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

Avsnittet fastställs.

Beslut

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktige:

Avsnittet fastställs.

§ 83:7

Dir 98: Näringspolitik

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

Avsnittet fastställs.

Yrkande 1

Kenneth Backgård (ns):

- Sparkravet ökas från 2 procent till 5 procent.

Yrkande 2

Lars Spolander (m):

- Sparkravet ökas från 2 procent till 4 procent.

- Inget landstingsbidrag ges till Norrbottens Turistråd AB.
- Projektbidraget till IT i Norrbotten AB finansieras genom omfördelning inom befintlig ram för IT-verksamhet.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på beredningens förslag och yrkandena och finner beredningens förslag antaget.

Beslut

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktige:

Avsnittet fastställs.

§ 83:8

Dir 98: Kommunikationer

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

Avsnittet fastställs.

Beslut

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktige:

Avsnittet fastställs.

§ 83:9

Dir 98: Kultur

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

Avsnittet fastställs.

Yrkande 1

Kenneth Backgård (ns):

- Sparkravet ökas från 2 procent till 5 procent.

Yrkande 2

Lars Spolander (m):

- Sparkravet ökas från 2 procent till 4 procent.
- Engagemanget i Filmpool Nord AB avvecklas.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på beredningens förslag och yrkandena och finner beredningens förslag antaget.

Beslut

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktige:

Avsnittet fastställs.

§ 83:10

Dir 98: Hälso- och sjukvård

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

Avsnittet fastställs.

Yrkande 1

Kenneth Backgård (ns):

- Resursramarna ändras enligt följande:

I Luleå-Bodenförvaltningen fullföljs endast initiativet om utredning av eventuellt möjliga besparingar inom administrationen.

Besparingarna för 1998 avseende den direkta sjukvården i respektive förvaltning avbryts.

Landstingsstyrelsen ges i uppdrag att utreda riks- och regionsjukvårdens betydelse för Kirunaförvaltningen.

Besparingarna inom primärvården avbryts.

Yrkande 2

Lars Spolander (m):

- I vårdgarantin ska ingå en tydlig garanti från landstinget att patienten inom en viss tid får en adekvat åtgärd utförd.
- Landstingsstyrelsen ges i uppdrag att utreda hur förtroendenämndens verksamhet ska kunna förstärkas.
- Resursramarna ändras enligt följande:

Gällivaredirektionen får 2,5 mkr lägre sparkrav per år. Besparingar inom primärvården sker i första hand på sjukhusorten.

Kirunadirektionen får 1,2 mkr lägre sparkrav per år. Besparingar inom primärvården sker i första hand på sjukhusorten.

Kalixdirektionen får 1,8 mkr lägre sparkrav per år. Besparingar inom primärvården sker i första hand på sjukhusorten.

Piteådirektionen får 3,0 mkr lägre sparkrav per år. Besparingar inom primärvården sker i första hand inom Piteå kommun.

Primärvården i Luleå ska sänka kostnaderna med 5,5 mkr mer per år.

Primärvården i Boden ska sänka kostnaderna med 1,0 mkr mer per år.

Yrkande 3

Els Jakobsson (fp):

- Ytterligare 20 mkr ställs till landstingsstyrelsens förfogande för utveckling av primärvården.
- Landstingsstyrelsen ges i uppdrag att utreda smärtlindringenheten vid Sunderby sjukhus.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på beredningens förslag och yrkandena och finner beredningens förslag antaget.

Beslut

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktige:

Avsnittet fastställs.

§ 83:11

Dir 98: Tandvård

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

Avsnittet fastställs.

Yrkande

Lars Spolander (m):

- Sparkravet ökas från 2 procent till 4 procent.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på beredningens förslag och yrkandet och finner beredningens förslag antaget.

Beslut

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktige:

Avsnittet fastställs.

§ 83:12

Dir 98: Utbildningsverksamhet

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

Avsnittet fastställs.

Yrkande 1

Kenneth Backgård (ns):

- Sparkravet ökas från 2 procent till 5 procent.

Yrkande 2

Lars Spolander (m):

- Sparkravet ökas från 2 procent till 4 procent.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på beredningens förslag och yrkandena och finner beredningens förslag antaget.

Beslut

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktige:

Avsnittet fastställs.

§ 83:13

Försörjning

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

Avsnittet fastställs.

Yrkande 1

Kenneth Backgård (ns):

- Sparkravet ökas från 2 procent till 5 procent.

Yrkande 2

Lars Spolander (m):

- Sparkravet ökas från 2 procent till 4 procent.

- Möjligheter till ytterligare avknoppningar och avyttringar inom Landstingsfastigheter och Länservice stimuleras.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på beredningens förslag och yrkandena och finner beredningens förslag antaget.

Beslut

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktige:

Avsnittet fastställs.

§ 83:14

Dir 98: Landstingsstyrelsen

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

Avsnittet fastställs.

Yrkande 1

Kenneth Backgård (ns)

- Sparkravet ökas från 2 procent till 5 procent.

Yrkande 2

Lars Spolander (m):

- Sparkravet ökas från 2 procent till 4 procent.
- Av likviditeten fonderas 300 mkr per år för personalens pensioner.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på beredningens förslag och yrkandena och finner beredningens förslag antaget.

Beslut

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktige:

Avsnittet fastställs.

§ 83:15

Dir 98: Ram för investeringar

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

Avsnittet fastställs.

Beslut

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktige:

Avsnittet fastställs.

§ 83:16

Dir 98: Landstingets resurser

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

Avsnittet fastställs.

Beslut

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktige:

Avsnittet fastställs.

Sammanfattande reservation 1

Av (ns)-gruppen:

Vi reserverar oss till förmån för våra yrkanden under respektive avsnitt och anser att skrivningen om prioritering av hälso- och sjukvården endast kan bli trovärdig om nedskärningarna avbryts.

Sammanfattande reservation 2

Av Lars Spolander (m):

Omröva landstingens verksamhet

I en tid när svensk sjukvård åter håller på att få en krisstämpel över sig - vårdköer och långa väntetider, ökande klagomål vad gäller bemötande och tillgänglighet, avhopp bland personal m m - anser vi moderater att det är utomordentligt viktigt att göra allt för att förbättra allmänhetens och personalens förtroende för landstingen som huvudmän för sjukvården.

Vi vill göra det genom att radikalt ompröva landstingens nuvarande verksamhetsområden och försäkra för medborgarna att deras skattepengar till landstingen verkligen går till sjukvård och annan vård och inte till något annat. I dag används minst 500 miljoner kronor till verksamhet utanför sjukvården. På lång sikt anser vi därför att landstingen ska avveckla övrig verksamhet, för att helt koncentrera sig på vården.

Moderaternas förslag till direktiv för 1998 och framåt bygger, i enlighet med våra tidigare ställningstaganden, på denna långsiktiga inriktning.

Pinsamt för landstinget

I ett dokumentet som detta, finner vi det vara både upprörande och direkt pinsamt för ansvariga landstingspolitiker att de första 18 sidorna av totalt 32 knappt innehåller något om vår huvudverksamhet sjukvården. I stället talar

man, sida upp och sida ner, om det regionala uppdraget med näringslivsstöd, turism, kultur, EU-projekt m m.

Vi moderater upplever att landstinget tar på sig uppgifter som enligt regering och riksdag främst är uppgifter för länsstyrelsen som också får regionala utvecklingspengar på ett par hundra miljoner om året för detta. Inte heller tror vi att länets medborgare i landstingsvalet gett landstingspolitikerna det regionala uppdrag som majoriteten tolkat in i direktiven.

Strukturarbetet måste fortsätta

När Sunderbyn är klart har man löst en del av sjukvårdens strukturproblem i länet. Verksamheten i det nya länsjukhuset kommer naturligtvis att inverka på den övriga sjukvården i länet. Det, liksom de ständigt förändrade kraven på sjukvården och utvecklingen inom medicinsk teknik och behandlingsmetoder, gör att det finns anledning till en fortsatt strukturöversyn av all sjukvård i länet och att man därvid också särskilt ser över resursfördelningen inom länet.

Patienten i centrum

Patienten måste sättas mer i centrum för verksamheten, om landstinget ska vara trovärdigt som huvudman för sjukvården. Den "gamla" vårdgarantin som med lyckat resultat infördes 1992 måste därför återinföras. Nuvarande "besöksgaranti" som bara garanterar att patienten får träffa en läkare är inte tillräcklig, om den inte utökas med ett åtagande från landstinget om att patienten får en medicinskt adekvat åtgärd utförd inom tre månader.

Vi tror också att patientens ställning kan bli starkare om förtroendenämnderna får bättre möjligheter att hjälpa patienter som på olika sätt är missnöjda med vården.

Sjukvården för äldre måste förstärkas

Landstingets avtal med kommunerna om rehabilitering av sjuka innebär en kraftig minskning av landstingens resurser på området. Bland annat därför anser vi att akutsjukvården i länet måste få bättre möjligheter att klara äldre-sjukvård och rehabilitering. Vi minskar därför sparkravet på direktionserna utanför länsjukvården de närmaste två åren med sammanlagt 17 miljoner kronor.

Primärvården sparar främst på sjukhusorterna

De besparingar som görs inom primärvården bör enligt vår mening ske inom sjukhusorterna. Vi anser det angeläget att landstingets egen verksamhet på orter som har privata vårdgivare ska anpassa sin dimensionering efter detta.

Effektivisera och privatisera

Verksamheten inom Länservice och Landstingsfastigheter lämpar sig på många områden mycket väl för effektivisering genom privatiseringar och breddning av den privata företagsmiljön i länet. Det är därför angeläget att landstinget aktivt stimulera olika idéer om avknoppningar som finns i förvaltningarna.

Trygga pensioner för våra anställda

Landstinget har mycket stora likvida tillgångar och inte ens när utbetalningarna är som störst på grund av Sunderby-bygget sjunker de likvida medlen en-

ligt planerna lägre ner än till 1 000 miljoner kronor. Eftersom vi samtidigt har framtida pensionsåtagande som är ännu större, anser vi att det redan nu är viktigt att binda upp en del av medlen till pensionsfonder. Vi föreslår därför att de närmaste två åren, 600 miljoner av landstingets likviditet binds upp för att täcka en del av pensionsskulderna.

Sammanfattande reservation 3

Av Els Jakobsson (fp):

Folkpartiet har under senare tid vid flera tillfällen tagit upp de växande vårdköerna och gett förslag till lösning bl a genom att föra över ytterligare pengar från försäkringskassorna till sjukvården. Köer i vården är allvarliga. I köerna står - eller ligger - människor som av läkare och annan sjukvårdspersonal bedömts ha sjukdomstillstånd, som kan åtgärdas genom operation eller behandling. Varje dag av väntan är i många fall en dag av smärtor och lidande. Kön är ur individens synvinkel och dennes anhöriga ofta en katastrof.

Också samhället lider stora förluster på grund av ökade sjukskrivningar. Kön till barnpsykiatri har ökat. Det är mycket allvarligt därför att det är så viktigt att barn och ungdomar kommer under snabb behandling för sina problem så att dessa inte följer med senare i livet. Pengarna till att förkorta vårdköer borde därför speciellt användas inom detta område. Det är därför vi anser att förslaget om att satsa 10 mkr på att kapa köerna i sjukvården är ett steg i rätt riktning.

Barnläkare, BVC-personal och skolhälsovård har slagit larm om barnens situation idag. Arbetslösheten gör att många vuxna har tappat tron på framtiden, vilket i sin tur har inverkan på barnen. Den försämrade ekonomiska situationen för många barnfamiljer (för det har varit barnfamiljerna som har varit de stora förlorarna de sista åren) gör också att många föräldrar avstår från läkarbesök därför att besöket, tillsammans med eventuella mediciner, blir för dyrt. Från folkpartiets sida har vi därför föreslagit att landstinget i Norrbottens läns ska införa fri läkarvård inom primärvården för barn upp till 16 år.

Vi talar om att primärvården är den första vårdnivån och ska utvecklas ännu mera för att kunna ta emot patienter som tidigare skrivs ut från den slutna vården genom minskade vårdplatser (t ex rehab-patienter), förkortning av vårdtiderna och ökade insatser i särskilt boende, och mer avancerad hemsjukvård.

Vi från folkpartiets sida anser att det är viktigt att primärvården utvecklas för att klara framtidens vårdbehov. Vi anser dock att ökade läkarinsatser i särskilt boende m m endast är en liten del av primärvårdens ökade arbetsuppgifter. För att primärvården i framtiden ska kunna utvecklas och ge god kvalitet krävs ytterligare tillskott. Vi har därför yrkat att ytterligare 20 mkr ska ställas till landstingsstyrelsens förfogande för utveckling av primärvården enligt ovan.

Norrbottens läns landsting har beslutat att satsa på palliativ vård där symptomlindring av smärta är av stor betydelse. Därför räcker det inte med en palliativ strålbehandling, som endast är en liten del av den totala smärtlindringen. Därav vårt yrkande att ett utredningsuppdrag om smärtlindringsenheten vid Sunderby sjukhuset läggs in i direktiven.

Särskilt yttrande

Av Stefan Tornberg (c):

Centerpartiets och regeringens uppgörelse om vårbudgeten ger landets kommuner och landsting resurser att förnya välfärden med skolan, vården och de äldre i första rummet. Det finns en förväntan att vi som förtroendevalda i landstinget använder vår del av den växande kakan på detta sätt. Därför är det bra att direktiven för landstingsplanen tydligt markerar att alla nya resurser ska tillföras hälso- och sjukvården och att inga ytterligare sparkrav riktas mot den patientnära vården.

Centerpartiet är på alla politiska nivåer berett att ta ansvar för beslut som på kort sikt kan vara obehagliga men som är nödvändiga för människorna i vårt land på lång sikt. I Norrbottens läns landsting har Centerpartiet medverkat i en långsiktig ekonomisk strategi som med hjälp av både besparingar och skatteköning stärkt landstingets förutsättningar att klara sin viktigaste uppgift - en god hälso- och sjukvård i hela länet.

Oroande för landstingets ekonomi och länets utveckling är den negativa befolkningsutvecklingen. Kraftfulla insatser krävs därför för att vända på flyttlassen så att Norrbotten åter får en befolkningstillväxt. Detta är inte möjligt om vi i länet inte förmår att mobilisera våra egna resurser för en positiv samhällsutveckling.

Därför är det nödvändigt att landstinget och länets kommuner befrias från den statliga tvångströjan, och att det politiska ansvaret för t ex regional utveckling, infrastruktur och kultur förs över från länsstyrelsen till landsting och kommuner. Länsstyrelsens roll och ställning kan istället stärkas och tydliggöras genom en införandet av samordnad statlig länsförvaltning.

Centerpartiet kan inte delta i de hyllningar till Sunderbyprojektet som finns i direktiven. Vi är övertygade om att en nödvändiga kompetensutveckling självklart hade kunnat ske även utan att ett nytt sjukhus byggts. Sannolikt hade en sådan utveckling istället underlättats om de verksamma i Luleå-Boden besparats den betydande påfrestning som processen mot Sunderbyn nu innebär.

Sjukvårdens information till allmänhet och patienter behöver förbättras. Det gäller allt från vårdköer och valfrihetsremisser till information om den planerade undersökningen eller behandlingen.

Den nya utformningen har inneburit att det inte finns några skrivningar om miljön i direktiven. Jag förutsätter att det innebär att de krav och riktlinjer som finns med i Landstingsplan 1997 även gäller inför arbetet med kommande Landstingsplan. De senaste åren har landstinget högst påtagligt höjt ambitionen inom miljöområdet. Förra året antogs det första miljöprogrammet och i höst ska det första miljöpriser delas ut.

Fortfarande återstår det mycket att göra för landstinget, vilket inte minst den föga hedrande bottenplaceringen som Norrbottens läns landsting erhöll i landstingens miljö-rankning. Metoder och rutiner för utvärdering och redovisning inom miljöområdet behöver utvecklas.

Centerpartiets landstingsgrupp delar i stort de krav och riktlinjer som finns i direktiven för landstingsplanen. Satsningen på särskilda åtgärder för att korta vårdköerna och läkarinsatser i äldre boende är positiv. Detta har möjliggjorts

genom det ekonomisk-politiska samarbetet mellan Centerpartiet och den socialdemokratiska regeringen.

Anteckning

Efter behandlingen av detta ärende avbryter Roger Granberg (s) tjänstgöringen och ersätts av Stefan Tornberg (c).

§ 84

Höjning av kreditgränsen för Norrbottens Turistråd AB

Dnr 611-97

Ärendebeskrivning

Norrbottens Turistråd AB har för projekt genomförda under åren 1995 och 1996 ansökt om medfinansiering från EUs strukturfonder Mål 6 med sammanlagt 8 mkr. Den överregionala beslutsgruppen har bifallit ansökan, men hanteringen av ärendet vid sekretariatet i Östersund har dragit ut på tiden. Ärendet finns nu hos NUTEK, som ansvarar för utbetalning mot rekvisition av pengarna. Fortfarande råder oklarheter kring de redovisningskrav som NUTEK ställer upp och inga retroaktiva medel har betalats ut till bolaget.

I avvaktan på denna utbetalning har länsstyrelsen beslutat hålla inne sitt verksamhetsbidrag till Turistrådet på 3 mkr. Detta har medfört akuta likviditetsproblem för bolaget eftersom den tidigare upphandlade sommarkampanjen nu förfaller till betalning.

Om ovanstående förutsättningar inte mycket snart förändras så att utbetalning kan ske från åtminstone en av finansiärerna bedömer Turistrådet att de netto, efter utbetalning av landstingets bidrag, behöver ytterligare 2,1 mkr för att klara sin likviditet till den sista september i år. Detta kan lösas genom att bolagets interna kredit hos landstinget höjs.

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

Kreditgränsen höjs till 7 mkr t o m 31 oktober 1997.

Beslut

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktige:

Enligt beredningens förslag.

§ 85

Miljöstadga för Europas regioner

Dnr 434-97

Ärendebeskrivning

Vid miljökonferensen för regionala ministrar och politiska ledare från Europeiska unionen, som hölls i Spanien den 21 november 1995, antogs en miljöstadga för Europas regioner, den s k Valenciastadgan.

Enligt stadgans slutbestämmelser skickas ett exemplar av stadgan till varje regional myndighet inom Europeiska unionen med anmodan att ansluta sig. När uppsamlingsregionen Valencia mottagit det 50:e anslutningsformuläret innebär detta att en majoritet av medlemsstaterna anslutit sig. Stadgan kommer då att översändas till de EU-institutioner som är ansvariga för miljöfrågor och till Regionkommittén för att denna ska anta stadgan.

Stadgan ska tillämpas under obegränsad tid, men kan komma att revideras under senare miljökonferenser.

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen avger följande yttrande och förslag till fullmäktige:

Valenciastadgan överensstämmer i stort med intentionerna i landstingets miljöpolitiska program och i Vägvisaren. Stadgan innehåller också mycket tydliga miljökrav på näringsliv, trafik och turism, vilket även är avsikten med miljöprogrammet i nästa steg.

Inom landstinget har det regionala miljöarbetet hittills handlat om folkhälsoarbete i samarbete med kommuner och länsstyrelse.

Under våren 1997 har ett miljösamarbete påbörjats med bolag och stiftelser där landstinget har intressen. Landstinget deltar tillsammans med bl a Länsstrafiken under våren i Vägverkets process (seminarier, yttranden) med att utveckla ett regionalt miljöprogram för vägtransportsektorn i Norrbotten och Västerbotten.

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

Miljöstadgan antas.

Yrkande

Lars Spolander (m):

- Stadgan antas inte.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på beredningens förslag och yrkandet och finner beredningens förslag antaget.

Beslut

Landstingsstyrelsens yttrande och förslag till fullmäktige:

Enligt beredningens förslag.

Reservation

Av Lars Spolander (m) till förmån för yrkandet.

§ 86

Yttrande över betänkandet (SOU 1997:13) Regionpolitik för hela Sverige

Dnr 340-97

Ärendebeskrivning

Närings- och handelsdepartementet har gett landstinget tillfälle att yttra sig över betänkandet, som utarbetats av REKO-STAT-utredningen. Utredningens uppdrag har varit att kartlägga och analysera de regionala konsekvenserna av förändringar i den statliga sektorn.

Yttrandet ska vara departementet tillhanda senast den 4 juni 1997.

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att avge följande yttrande:

Sammanfattning

- 1 Landstinget konstaterar att tillämpningen av den stora regionpolitiken får långtgående regionala konsekvenser och har försvårat möjligheterna till tillväxt och sysselsättning i Norrbotten jämfört med övriga landet.
- 2 Landstinget anser att de ökade regionala klyftorna talar för att det nya skatteutjämningsystemet bör utvärderas mycket noggrant. Detta bör göras i samband med att den kommunala utjämningsutredningen redovisar sina förslag till förändringar av nuvarande system inför år 2000.
- 3 Landstinget anser att det är statens ansvar att jämna ut regionala skillnader. Bland statliga insatser vill landstinget framhålla åtgärder som syftar till att ge företagen förutsättningar för tillväxt.
- 4 Landstinget stöder en mer långtgående decentralisering av statens ansvar och beslutsområden. Regionerna bör genom folkvalda regionala och lokala organ svara för mobiliseringen av länets resurser.
- 5 Landstinget anser att partnerskapstanken är av största vikt och att dess roll ska stärkas.
- 6 Transportstödet är en viktig utjämningsfaktor för de merkostnader som avståndet till marknaderna medför. Det bör utökas till att även omfatta persontransporter.

- 7 Landstinget delar utredningens uppfattning att det är angeläget att skapa konkurrens om geografiskt avgränsade marknader.
- 8 Flyget har en särställning i Norrbotten och måste understödjas.
- 9 Tågrafiken är ett viktigt transportmedel med hänsyn till pris och miljö.
- 10 Landstinget vill se en förlängning av Botniabanan till Haparanda. Projektet bör starta med en upprustning och elektrifiering av banan mellan Haparanda och Boden, inklusive en ny bandel mellan Haparanda och Kalix. Spårviddsförändringen i Haparanda bör permanentas.
- 11 Landstinget anser att det är viktigt att den statliga politiken stimulerar satsningar på distansutbildning, inte minst för att åstadkomma kunskapslyft i glesbygden.
- 12 Landstinget anser att Luleå tekniska universitet i framtiden måste få ökade forskningsresurser för att bli jämbördiga med andra universitet.
- 13 Landstingets slutsatser utifrån Norrbottens geografiska situation och internationaliseringens betydelse, är att länet även fortsättningsvis bör få stöd från EU. Landstinget anser att det är de lokala och regionala politiska företrädarna som bäst kan samverka och mobilisera Norrbottens resurser för att ta tillvara internationaliseringens möjligheter.
- 14 Landstinget betonar vikten av att Sveriges position i Östersjösamarbetet kompletteras med en stark position i Barentssamarbetet. Motsvarande balans måste också finnas när det gäller finansieringsmöjligheterna.

Ökade regionala skillnader

Under de två senaste decennierna, och framförallt de senaste fem åren, har de regionala skillnaderna ökat. Statens försämrade finanser har inneburit neddragningar i både den individinriktade och den generella välfärdspolitiken. Dessa neddragningar har slagit hårt i Norrbotten jämfört med andra län. Skattereformerna, förändringarna i skatteutjämningsystemet och avregleringarna har också bidragit till den regionalekonomiska snedfördelningen.

Landstinget anser att de ökade regionala klyftorna talar för att det nya skatteutjämningsystemet bör utvärderas mycket noggrant. Detta bör göras i samband med att den kommunala utjämningsutredningen redovisar sina förslag till förändringar av nuvarande system inför år 2000.

Länens beroende av statlig sysselsättning varierar avsevärt. Det är bara Uppsala län som har högre andel statligt anställda än Norrbottens län.

Avregleringen av de tre infrastrukturrelaterade kommunikationstjänsterna post, telemarknad och inrikesflyg har missgynnat de svagaste marknaderna, däribland Norrbotten. Inför den nya postlagen diskuteras om kostnaderna för postdistribution ska variera regionalt, vilket inte torde gynna länet.

Den tekniska utvecklingen har bidragit till att antalet tjänster inom post- och telemarknaden har ökat, vilket gynnar de konsumenter som har tillgång till denna teknik. När det gäller mobiltelemarknaden finns det betydande skillnader i täckning. En tendens inom inrikesflyget är att antalet direktlinjer till Stockholm ökat på bekostnad av det interna Norrlandsnätet. Den avreglerade flygmarknaden har gynnat affärsresenärerna på bekostnad av det privata re-

sandet med bl a kraftiga öknningar i normal- och lågpriser på de mindre linjerna.

Rationaliseringarna och organisationsförändringarna inom vägverket, polisen och försäkringskassorna har inneburit att tillgången på kompetens utanför de större orterna har minskat avsevärt och att beslut tas av beslutsfattare utanför regionen. Att verksamheterna i så hög grad identifierar sig med företag missgynnar sannolikt glesbygden. De allmänna försäkringskassorna har dock en starkare lokal förankring.

Små och lokala arbetsmarknader i länens utkanter har en liten attraktion och efterfrågan på högskoleutbildad arbetskraft.

Staten ska ge likvärdiga förutsättningar

Utredningen visar att huvuddelen av förändringarna i den stora regionalpolitiken (statliga insatser inom alla samhällssektorer) inte styrs av någon regional fördelningsprincip. Analysen av konsekvenserna av förändringarna i den statliga sektorn visar också på ett minskat statligt ansvarstagande i regionen. Problemet kärna ligger till stor del på den bristande sektorssamordningen hos staten och en minskad regionalpolitisk helhetssyn. För att motverka denna tendens bör, enligt landstingets mening, regionala konsekvensbeskrivningar finnas med som en del av beslutsunderlaget till regering och riksdag.

Förändringar inom den statliga sektorn är speciellt kännbara i Norrbotten eftersom länet är mer beroende av staten än andra regioner med bl a den högsta andelen positiva transfereringar per invånare. I Norrbotten motsvarar den lilla regionalpolitiken (insatser som riktar sig mot vissa stödområden) omkring tre procent av de statliga resurser som tillförs länet.

Vid jämförelsen framkommer den stora regionalpolitikens genomslagskraft, vilket också lyfts fram i utredningen. Landstinget kan konstatera att tillämpningen av den stora regionalpolitiken får långtgående regionala konsekvenser och har försvårat möjligheterna till tillväxt och sysselsättning i Norrbotten jämfört med övriga landet.

Närhetsprincipen och den demokratiska förankringen är viktiga

Den offentliga sektorn bör organiseras med utgångspunkt från nationella mål för regional utveckling, d v s frågor av infrastrukturell och strategisk karaktär. Landstinget anser att en decentraliserad regionpolitik är en grundförutsättning för att ta tillvara länets egna förmåga och förutsättningar. Den regionala mobiliseringen måste ha sin grund i lokalt och regionalt förankrade folkvalda organ för att få det nödvändiga underifrånperspektivet och den politiska legitimiteten.

De politiska insatserna måste ha som utgångspunkt att ge företagen förutsättningar för tillväxt. Landstinget anser att all samhällsservice bör organiseras så nära medborgarna som möjligt. Det ger möjlighet till inflytande och flexibilitet. Det är viktigt att avståndet mellan näringslivet och myndigheter minskas. En utveckling i denna riktning kan även ge snabbare beslutsprocesser.

En samordning av de regionala utvecklingsstrategierna och EUs regionalpolitik kan medföra effektivare resursutnyttjande och ökad demokratisk förankring av strukturfondssystemet. Det innebär också att de folkvalda regionala och lokala organen involveras i högre grad. Medlemskapet i EU och internat-

ionaliseringen har lett till nya demokratiska samverkansprocesser, så som partnerskap. Landstinget anser att partnerskapstanken är av största vikt och att dess roll ska stärkas.

Förutsättningar för tillväxt

Norrbotten har många tillgångar, men även speciella förutsättningar jämfört med övriga landet. Länet har en ogynnsam konkurrenssituation med långa avstånd till marknaderna, gles befolkning och ogynnsam näringslivsstruktur. Norrbotten har en stor andel sysselsatta inom den offentliga sektorn och en förhållandevis liten andel inom den privata arbetsmarknaden.

Länets sysselsättning vilar till stor del på basindustrin där inga öknings av antalet anställda väntas tillkomma. Det är istället inom de små och medelstora företagen som nya arbetstillfällen kommer att skapas. Erfarenheter visar dessutom att traditionella industriregioner har den svagaste tillväxten av småföretag. De nedskärningar som drabbat kommunerna under 1990-talet, och framtida aviserade nedskärningar, kommer att öka de regionala klyftorna och slå hårdare i orter med svagt utvecklad privat arbetsmarknad.

Länet står dessutom inför risken för fortsatt omfattande utflyttning. Regioner med hög arbetslöshet tenderar att minska befolkningsmässigt och Norrbottens län har störst andel som står utanför den ordinarie arbetsmarknaden.

När det gäller statens insatser vill landstinget framhålla åtgärder som syftar till att ge företagen förutsättningar för tillväxt. Det är genom ökad sysselsättning länet kan få långsiktig tillväxt och framgångsrik regional utveckling. Områden som har en nyckelroll när det gäller utvecklingen i länet är näringsliv, infrastruktur, utbildning, forskning och utveckling, internationalisering, regional identitet samt miljö.

Den regionala balansen har till stora delar hållits uppe med hjälp av individinriktad välfärdspolitik. Norrbottens län är den största mottagaren av positiva transfereringar, bl a på grund av den förhållandevis höga arbetslösheten. Hushållen i Norrbotten är därmed särskilt känsliga för ingrepp i de offentliga ersättningssystemen.

Sammantaget visar detta att de regionala skillnaderna har ökat. Landstinget anser att dessa skillnader måste utjämnas av staten.

Näringsliv

Transportstödet är en viktig utjämningsfaktor för de merkostnader som avståndet till marknaderna medför. Landstinget anser att transportstödet bör utökas till att även omfatta persontransporter. I dagsläget missgynnas tjänste- och kunskapsintensiva företag eftersom kostnaderna för persontransporter är mycket höga. Det är viktigt att lyfta fram dessa branscher eftersom de bedöms ha stora framtidsutsikter. Ett utökat transportstöd påverkar även turismnäringens möjligheter till utveckling.

Infrastrukturen

Landstinget menar att en av de viktigaste åtgärderna för regional tillväxt är att utveckla infrastrukturen för att ge näringslivet likvärdiga förutsättningar över hela landet. Landstinget delar utredningens uppfattning att det är angeläget att skapa konkurrens om geografiskt avgränsade marknader. Flyget, tåget,

vägarna, sjöfarten samt data- och telekommunikationer måste ha god tillgänglighet och rimlig prissättning.

En väl utbyggd och fungerande infrastruktur är en förutsättning för att regionalpolitiska insatser inom näringsliv och turism ska ge utdelning. Utredningen pekar på att avregleringarna av posten, telemarknaderna och inrikesflyget har missgynnat de svagaste marknaderna. De långa avstånden gör att flyget har en särställning i Norrbotten, det är därför olyckligt att prisbildningen för regionala flygresor är ogynnsam.

Tågtrafiken utgör ett viktigt miljö- och prissegment till flyg- och biltrafiken. Landstinget vill särskilt fästa uppmärksamheten på turismnäringens efterfrågan av platser och rabatterade biljetter för nattågstrafiken under sommarmånaderna.

Landstinget vill se en förlängning av Botniabanan till Haparanda. Projektet bör starta med en upprustning och elektrifiering av banan mellan Haparanda och Boden, inklusive en ny bandel mellan Haparanda och Kalix. Spårviddsförändringen i Haparanda bör permanentas.

Utbildning och FoU

Landstinget anser att den viktigaste faktorn för att skapa nya arbetstillfällen är att höja utbildningsnivån. Jämfört med riket har Norrbotten en ofördelaktig utbildningssituation med lägre andel invånare med eftergymnasial utbildning. Denna situation är speciellt problematisk eftersom tendensen är att lågutbildade har svårast att finna nya arbeten.

Länet omfattar en fjärdedel av landets totala yta, men har bara 264 000 invånare. Det gör att Luleå tekniska universitet har en viktig regionalpolitisk roll. Universitetet ska bl a försörja länet med högutbildad arbetskraft, svara för vetenskaplig och teknisk spjutspetskunskap, samarbeta med näringslivet och stimulera till ökad regional rekrytering.

Landstinget vill fästa uppmärksamheten på de möjligheter till kunskapsförmedling som distansöverbyggande teknik ger och samtidigt betona vikten av distansutbildningar. Insatser inom dessa områden kan förutom allmän kompetenshöjning även vara en del i satsningarna på livslångt lärande samt underlätta samarbetet med det omgivande samhället och stimulera till ökad regional rekrytering.

Landstinget anser att det är viktigt att den statliga politiken stimulerar satsningar på distansutbildning, inte minst för att åstadkomma kunskapslyft i glesbygden.

Norrbotten har en låg andel anställda inom forskning och utveckling. Eftersom den tillämpade och företagsanknutna forskningen är avgörande för utvecklingen och tillkomsten av högteknologiska företag anser landstinget att Luleå tekniska universitet i framtiden måste få ökade forskningsresurser för att bli jämbördiga med andra universitet.

Internationalisering

Norrbotten har en utsatt position som gränsregion i norra Europa. Norrbottens näringsliv har en liten hemmamarknad med extrem glesbygd. Merparten av de små och medelstora företagen är till största delen beroende av den lo-

kala närmarknaden, medan basindustrin till stor del vänder sig till exportmarknader.

Internationella kontakter och samarbete med andra skapar möjligheter för utveckling och tillväxt. Internationaliseringen ger Norrbotten möjligheter att kompensera länets perifera läge. Internationellt samarbete i syfte att tillgodogöra sig ny teknik och forskning är också viktigt för att förbättra näringslivets konkurrenskraft. Även samverkan inom närområdena kan vara en drivkraft för utveckling.

I dagsläget finns det tre prioriterade program som delvis finansieras via EU-medel. De är "Bottenviksbågen" som omfattar kustkommunerna från Uleåborg till Piteå samt Interreg Nordkalotten och Interreg Barents. Senare i år väntas "Norra periferin", som omfattar norra Finland, Norrbotten och Skottland, tillkomma.

Landstingets slutsatser utifrån Norrbottens geografiska situation och internationaliseringens betydelse, är att länet även fortsättningsvis bör få stöd från EU. Internationaliseringen och EU-medlemskapet har lett till demokratiska samverkansprocesser med stor utvecklingspotential. Landstinget anser att det är de lokala och regionala politiska företräddarna som bäst kan samverka och mobilisera Norrbottens resurser för att ta tillvara internationaliseringens möjligheter.

Inom Barentsregionen bor ca 4,5 miljoner människor i ett område med enorma naturresurser. I området finns också hot mot vår miljö och säkerhet, bl a i form av undermåliga kärnkraftverk. Många av dessa problem är av sådan art att det krävs internationella insatser. Landstinget har bl a lyft fram Barentsområdets problem och möjligheter till EU genom den europeiska intresseorganisationen för regioner.

Landstinget betonar vikten av att Sveriges position i Östersjösamarbetet kompletteras med en stark position i Barentssamarbetet. Motsvarande balans måste också finnas när det gäller finansieringsmöjligheterna.

Yrkande

Lars Spolander (m):

- Sista meningen i punkt 4 i sammanfattningen utgår.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på beredningens förslag och yrkandet och finner beredningens förslag antaget.

Beslut

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktige:

Yttrande enligt beredningens förslag avges.

Reservation

Av Lars Spolander (m) till förmån för yrkandet.

§ 87

Yttrande över rapporten Förutsättningar för regionpolitik - regioner på väg mot år 2015

Dnr 489-97

Ärendebeskrivning

Närings- och handelsdepartementet har gett landstinget tillfälle att yttra sig över rapporten, som utarbetats av en arbetsgrupp inom NUTEK. I rapporten behandlas ett antal frågeställningar av betydelse för ett effektivt regionalt utvecklingsarbete. Tonvikten ligger på frågor som rör genomförandet av en politik för alla Sveriges regioner.

Yttrandet ska vara departementet tillhanda senast den 10 juni 1997.

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att avge följande yttrande:

Inledning

Den statliga politiken har under en rad år genomgått stora förändringar som i sin tur resulterat i stora regionala konsekvenser. Att de regionala skillnaderna under denna tid ökat är något som Norrbottens län fått erfaras. Neddragningar, avregleringar, skattereformerna och förändringarna i skatteutjämningssystemet har alla bidragit till dessa skillnader.

Regional mobilisering genom folkvalda organ

Det är förvånande att NUTEK dragit slutsatsen att dagens problem främst ska lösas genom en vitalisering av statens roll i det regionala utvecklingsarbetet. NUTEK kommer fram till detta trots att rapporten konstaterar att det regionala utvecklingsarbetets grund är den regionala och kommunala nivåns engagemang.

Rapporten har inte tagit hänsyn till den kraft som finns i landstingens regionala utvecklingsarbete. Landstingen är viktiga regionala aktörer som stora arbetsgivare och som stark ekonomisk kraft. Förutom rollen som sjukvårdshuvudmän är landstingen starkt engagerade i utvecklingen av de egna länen genom arbetet med allmänna kommunikationer, näringsliv, utbildning, FoU, internationalisering, strukturfonder samt allmän länsutveckling.

I rapporten diskuterar NUTEK hur avvägningar mellan central och regional/lokal nivå ska kunna genomföras. Diskussion tar i mycket liten utsträckning hänsyn till utvecklingen av de regionala försöksverksamheter som pågår i Sverige. Med utgångspunkt i dagens utveckling borde det varit självklart att i rapporten också behandla en avvägning mellan statliga organ och regionala/lokala folkvalda organ.

Landstinget anser att regionpolitiken måste bygga på de faktiska förutsättningar som finns, vilket också innebär att den måste bygga på ett underifrånperspektiv. Den nya politiken måste därför formas med utgångspunkt i regionala och lokala förutsättningar samt politisk legitimitet. Landstinget anser att en regional mobilisering ska ske genom de folkvalda regionala och lokala organen, dvs landsting och kommuner.

NUTEKs modeller

NUTEK har tagit fram två olika modeller för hur ett nytt system för en effektiv regionpolitik ska se ut. Modellerna beskrivs översiktligt i rapporten, vilket gör att det är svårt att fullt ut bedöma deras konsekvenser.

Landstinget anser att NUTEK har felaktiga utgångspunkter i båda modellerna, eftersom verket förordar en mycket stark statlig centrering och ett centralistiskt perspektiv. Detta trots att rapporten säger sig ha inställningen att det regionala inflytandet ska stärkas.

Landstinget anser inte att den önskvärda förstärkningen av det regionala ansvaret ska ske genom en ökning av den statliga länsstyrelsens ansvar, utan vill istället att en ny modell för regionpolitik ska vara baserad på en samverkan mellan lokala och regionala politiska företrädare.

Landstinget bedömer därför de båda föreslagna modellerna som ointressanta som grund i en ny regionpolitik. Istället bör en ny modell för regionpolitik baseras på de regionala och lokala folkvalda organen samt dra lärdom av de erfarenheter och metoder som regionförsöken ger.

Beslut

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktige:

Yttrande enligt beredningens förslag avges.

Särskilt yttrande

Av Lars Spolander (m):

Den moderata landstingsgruppen har tagit ställning för att landstingen på sikt enbart ska ägna sig åt vård, inte regionala utvecklingsfrågor.

§ 88

Yttrande över rapporten Service i gles- och landsbygd - analys och förslag till åtgärder

Dnr 425-97

Ärendebeskrivning

Närings- och handelsdepartementet har gett landstinget tillfälle att yttra sig över rapporten, som utarbetats av Glesbygdsverket och Konsumentverket. Verkens uppdrag har varit att lämna förslag till åtgärder för en utvecklingsinriktad närings- och servicepolitik för landsbygden med utgångspunkt i analyser av servicefrågor i glesbygds- och landsbygdsområden.

Uppdraget har även omfattat att redovisa förändringar i länsstyrelsernas prioriteringar och avgränsningar av gles- och landsbygd, vilket resurstillskott EU-medlen gett till gles- och landsbygdsområden samt i vilken omfattning landshövdninguppdragen beaktat utvecklingsbehov i gles- och landsbygd.

Yttrandet ska vara departementet tillhanda senast den 11 juni 1997.

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att avge följande yttrande:

Sammanfattning

- 1 De brister som finns avseende hanteringen av EU-medel har i vissa fall skapat hinder för att stödet ska kunna utnyttjas till fullo i gles- och landsbygd.
- 2 Flyget är ett mycket viktigt transportmedel för länets glesbygd och måste understödjas.
- 3 Tillgängligheten för gles- och landsbygd avseende post- och telekommunikationer måste garanteras.
- 4 Stöd måste ges till skapande av samlade servicecenter samtidigt som de hinder som finns för upprättandet undanröjs.

Inledning

Norrbottnens län omfattar ca 25 procent av landets yta och har sålunda stora avstånd och en hög andel glesbygd. Detta ställer krav på en regionalpolitik som tar tillvara hela länets förutsättningar.

I länet finns stora inomregionala skillnader där glesbygdskommunerna uppvisar den sämsta situationen. Som exempel kan nämnas att Överkalix har en öppen arbetslöshet på 14,3 procent av befolkningen och att 12 procent av kvinnorna i Kiruna är öppet arbetslösa.

Ur rapporten kan man utläsa att kommunerna i Norrbottens län är överrepresenterade avseende problem i befolkningsstrukturen. I norrbottenskommunerna finns dessutom den lägsta andelen förvärvsarbetande i tre av de fyra byggelsekategorier som rapporten delat in landet i.

När det gäller service placerar sig Norrbotten mycket högt när det gäller andel hushåll med över 10 km till olika sorters serviceinrättningar.

Bilden blir än mer problematisk om man tar hänsyn till den stora offentliga dominansen i länet och därmed sammanhängande stora effekter av statliga nedskärningar och förändringar.

För att lösa dessa problem är det viktigt att ta tillvara den kraft som lokala aktörer har att själva utveckla sitt närområde. Därför är det bra att rapporten tar upp detta som en grundbult i sina förslag. Initiativ- och utvecklingskraften måste ges reella möjligheter och där ger de i rapporten presenterade förslagen ett stöd i mobiliseringsarbetet. De åtgärder som genomförs måste stödja människornas egna initiativ och samtidigt undanröja de hinder som finns.

Landstinget som viktig länsaktör

Landstinget är kritisk till att rapporten inte ser landstingen som viktiga aktörer i den regionala utvecklingen. Ansvar för hälso- och sjukvården medför att landstingen utgör en dominerande kraft i den regionala ekonomin. Dessutom har landstingen även inom andra områden ett brett åtagande för utveckling av länen och då naturligtvis också gles- och landsbygd. Landstingens engagemang omfattar bland annat kommunikationer, näringsliv, internationalisering och allmän länsutveckling. Detta är en kraft som i högre grad borde ha utnyttjas i rapportens överväganden.

EU-medel och landshövdingeuppdrag

Norrbottnens län har förmånen att ha tillgång till EU-medel. Det har medfört att de befintliga medlen kan växlas upp samtidigt som den samverkan som stimulerats via EU-medlen gynnar länet positivt. Problemen i genomförandet är dock många och har i vissa fall skapat hinder för att stödet ska kunna utnyttjas till fullo i gles- och landsbygd. En förenkling av systemet måste genomföras snarast.

Ett stöd från centralt håll för att utveckla Norrbottens gles- och landsbygd är nödvändigt, men samtidigt måste även de regionala och lokala aktörerna arbeta mycket aktivt med dessa frågor. I den första landshövdingerapporten från länet, i vars arbete bl a landstinget och kommunerna medverkat, behandlas frågan om olika kooperativa lösningar inom en mängd områden. I rapporten behandlas också behovet av särskilda åtgärder för äldre och lokalt bunden arbetskraft i glesbygd. Detta behov kopplas samman med möjligheten att utföra naturvårdande uppgifter.

Kommunikationer

En grundläggande förutsättning för att hela Sverige, inklusive perifera regioner samt gles- och landsbygd, ska kunna leva vidare är att kommunikationer fungerar bra ur alla aspekter. Otillfredsställande kommunikationer innebär att grundvalen för både en framgångsrik näringspolitik och för överlevnad för glesbygden slås undan. Flyget, tåget, vägarna, sjöfarten samt data- och telekommunikationer måste ha en god tillgänglighet och rimlig prissättning.

För ett län som Norrbotten är flygkommunikationerna mycket betydelsefulla. Länets tjänste- och kunskapsintensiva företag är beroende av humankapital och missgynnas därigenom idag av mycket höga kostnader för persontransporter. Merkostnaderna för persontrafiken måste därför utjämnas.

Kommunikationer ska dock inte bara tillgodose näringslivets behov eller gles- och landsbygdens behov av arbetsresor. Det är därför bra att rapporten har uppmärksammat problemen kring gles- och landsbygdens serviceresor och andra nödvändiga resor.

Informationsstruktur

För ett län i periferin av Sverige är det av största vikt att överbrygga de långa avstånden. Fysiska kommunikationer är ett sätt, men beroendet av bra fungerande kommunikationer inom informationsområdet är minst lika stort.

Landstinget ser därför med oro på att de regionala olikheterna ökar ifråga om både post- och telekommunikationer. Krav måste ställas på att dessa former

av kommunikationer ska vara tillgängliga till ett rimligt pris även för landets mest glesbebyggda områden.

Landstinget ställer sig bakom rapportens krav om att post- och telelagen måste utvecklas till att omfatta även överföringskapaciteten för bild- och datakommunikation.

Servicefunktioner

För ett län som Norrbotten, som har en hög andel hushåll med långa avstånd till exempelvis apotek och postservice, är det mycket viktigt att underlätta villkoren för en hög servicenivå. I det arbetet måste en helhetssyn råda och därför är det bra att rapporten behandlar bankservice, tipsombud m m.

En viktig del av servicefunktionerna som inte behandlas i rapporten är kulturen. Kulturlivet är en hörnsten i den totala attraktionskraften för ett område och därför borde rapporten även ha berört hur man skulle kunna utöka och stimulera kulturutbudet i gles- och landsbygd. Landstinget använder sig av en modell där de kommunala kultursatsningarna växlas upp med motsvarande landstingsbidrag för köp av kultur. På detta sätt stärks det lokala inflytandet över kulturlivet.

Genom en komplettering av statens avtal med och direktiv till myndigheter/statliga bolag kan många problem kring servicenivån lösas. Kompletteringen bör omfatta att statliga organ ska bidra till samordnade servicelösningar i gles- och landsbygd samt upprätthålla en lägsta servicenivå. Det är viktigt att människor ges reella möjligheter att bo kvar, flytta in och vidareutveckla bygden.

Samordning som modell för serviceutveckling

De erfarenheter av medborgarkontor som redovisas visar att det finns en stor potential för att kostnadseffektivt behålla eller t o m utveckla servicenivån på mindre orter. Det är dock beklagligt att en mängd problem håller tillbaka en utveckling som på många håll är nödvändig för servicens bevarande. Därför är det nödvändigt att man på central nivå skapar sådana förutsättningar att samverkan uppmuntras och att verksamheter kan integreras.

Lanthandeln som servicecenter är ett bra exempel på vad som kan göras. Stöd bör ges till sådana initiativ samtidigt som man bör underlätta för offentliga organ att medverka i olika sorters samlade servicecenter. De lösningar som idag finns måste arbetas bort.

Skolorrådet

Landstinget anser att de små byskolorna ska ges ett extra stöd så att de i möjligaste mån ges samma möjligheter som skolorna i tätorten. En speciellt angelägen fråga i sammanhanget är tillgången till informationsteknik. Det är därför viktigt att det extra stöd som rapporten talar om riktas till investeringar i infrastruktur. Även de små byskolorna måste få tillgång till ISDN-standard eller motsvarande för att kunna tillgodogöra sig den nya tekniken.

Ett annat viktigt område är åtgärder för att uppmuntra till högre studier. I Norrbottens län finns stora skillnader i benägenheten att gå vidare till högre studier. Benägenheten är speciellt låg i glesbygdskommunerna.

Beslut

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktige:

Yttrande enligt beredningens förslag avges.

§ 89

Sjukresor för asylsökande

Dnr 612-97

Ärendebeskrivning

Landstinget har från 1 januari 1997 ansvar för asylsökandes hälso- och sjukvård. I statens schablonersättning till landstinget ingår kostnader för hälso- och sjukvård, tandvård, sjukresor, hjälpmedel samt tolk. Landstinget har utöver den statliga schablonen rätt till egenavgifter från den asylsökande.

De av landstingsfullmäktige fastställda reglerna för sjukresor omfattar dock inte gruppen asylsökande. Asylsökande har ett högkostnadsskydd som Statens Invandrarverk har ansvaret för, varför frikort för sjukresor inte är aktuellt.

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

- 1 Landstingets ansvar för sjukresor ska fr o m 1 juli 1997 även omfatta asylsökande.
- 2 Landstingets högkostnadsskydd omfattar ej asylsökande.

Beslut

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktige:

Enligt beredningens förslag.

§ 90

Motion 12/96 om ungdomsarbetslöshet kontra hög medelålder hos landstingets personal (v-gruppen)

Dnr 1009-96

Motionen

Den stora arbetslöshet som breder ut sig som en hydra över landet måste angripas på flera fronter och inom olika politiska nivåer men framförallt genom att samla de resurser som finns inom det samhälleliga systemet.

Det är framförallt de unga som drabbas hårdast. De kommer inte in på den ordinarie arbetsmarknaden. Samtidigt ligger kommuner och landsting i startgroparna för att verkställa uppsägningar av yngre personal.

Norrbotten hotas av en stor utflyttning, det är unga kvinnor och män som lämnar länet. Landstinget måste avskeda vårdpersonal för att klara budgeten, medelåldern bland de anställda kryper upp mot 50 år. Detta är intet acceptabelt. Alla blir stora förlorare, såväl patienterna, personalen som landstinget och staten.

Mycket av dagens arbetsmarknadspolitik organiseras i en beslutskedja som har sin början i riksdag och regering och som sedan går över AMS, länsarbetsnämnder, lokala arbetsförmedlingar för att till sist hamna ute i kommunerna där åtgärder ska sättas in. Det finns mycket att vinna på att rationalisera denna kedja. Hur kan det vara möjligt att inom kommuner och landsting sparka anställda inom vård och omsorg samtidigt som 100 000 av Kommunals medlemmar uppbär a-kassa som i huvudsak finansieras av den statliga sektorn?

Pengarna tas ur skattekakan. Det är också skattemedel som finansierar en massa nödlösningar för ungdomsarbetslösheten, ALU, ungdomspraktik, KAS, socialbidrag m m. Här finns ett systemfel.

Det är dags att spränga gränser som håller för dagens krav, det är hög tid att ändra regelverk. Det finns inga rationella argument för att upprätthålla ett krångligt och byråkratiskt system.

Landstinget i Norrbotten borde kunna bli ett pilotlän där gamla begrepp sätts på kant.

De medel som i dag satsas till den arbetslösa ungdomen borde i stället gå till att förstärka avgångsvederlag och kompletterande pension till den äldre som väljer att sluta tidigare. För varje arbetslös och vårdutbildad ungdom som anställdes borde pengarna kunna konverteras så att en äldre personal får ekonomiska möjligheter att sluta före pension eller minska sin tjänst.

Vi hemställer härmed att landstingsfullmäktige beslutar:

att uppvakta Landstingsförbundet med uppmaningen att Landstingsförbundet hos berörd myndighet samt regeringen begär att nuvarande ekonomiska medel för varje arbetslös vårdutbildad, som nyanställs, styrs över till att finansiera extrakostnaden för tidigare pensionering inom pilotlandstinget Norrbotten enligt motionens intentioner.

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen avger följande yttrande och förslag till fullmäktige:

I vårpropositionen lyfter regeringen fram arbetslöshetsproblemet och aviserar ett antal insatser för att minska arbetslösheten. Satsningarna riktar in sig på flera olika målgrupper där de unga människorna är en viktig del. Ett exempel är att regeringen anser att ungdomar under 25 år måste få förbättrade möjligheter att aktiveras och kompetensutvecklas.

Under 1997 avser regeringen också att lägga fram ett förslag om införande av regler som underlättar för långtidsarbetslösa ungdomar att komma in på arbetsmarknaden. Detta ska ske genom en generationsväxling där personer i åldrarna 63 - 64 år erbjuds avgångsersättning under förutsättning att en långtidsarbetslös yngre person anställs.

Vidare har regeringen tagit initiativ till att utöka den lokala samverkan i arbetsförmedlingsnämnderna. Nämnderna besätts med kommunföreträdare samt representanter för de fackliga organisationerna och det lokala näringslivet. Därigenom förbättras kunskaperna om de lokala förutsättningarna, vilket också bör resultera i en effektivare användning av resurserna.

Landstingsstyrelsen delar motionärernas uppfattning att den höga arbetslösheten är ett stort och allvarligt problem i länet. Exemplet ovan visar emellertid att det pågår en omfattande bekämpning av arbetslösheten inom en mängd olika områden. Mot den bakgrunden finns för närvarande inte anledning att göra den av motionärerna föreslagna uppvaktningen av Landstingsförbundet.

Samtidigt vill landstingsstyrelsen betona att den viktigaste åtgärden för att bekämpa arbetslösheten är att skapa gynnsamma regionala förutsättningar för tillväxt och en växande privat sektor.

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

Motionen anses behandlad.

Beslut

Landstingsstyrelsens yttrande och förslag till fullmäktige:

Enligt beredningens förslag.

§ 91

Motion 1/97 om fria mediciner (v-gruppen)

Dnr 443-97

Motionen

Regeringen har beslutat om att ta bort den så kallade fria listan av läkemedel. Vilket innebär att ett antal människor med livslånga medicinintag numera får stå för alla kostnader själva vilket samhället tidigare betalat. Vi vet att dom flesta i gruppen som stått på den fria listan redan är hårt drabbade i livet. Och i de flesta fallen hör till dom ekonomiskt svagaste i samhället, och dessutom fått ta dom hårdaste besparingsmållarna.

Denna redan hårt drabbade grupp har efter regeringens beslut fått en höjning på 1 300 kr på ett enda bräde, vi anser att det närmar sig anständighetens gräns. I vårt landsting drabbas ett antal människor med livslånga mediciner och personer med kroniska sjukdomar hårt.

Vänsterpartiet anser att landstinget bör stå för kostnaderna upp till gränsen för frikort för denna grupp, om landstinget förhoppningsvis bifaller vår motion är vi övertygade om att det rör sig om små belopp för landstinget, men av

stor betydelse för dessa patientgrupper. Därför föreslår vänsterpartiets landstingsgrupp:

att landstinget står för egna avgifterna fram till högkostnadsskyddet.

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen avger följande yttrande och förslag till fullmäktige:

År 1955 infördes ett system med kostnadsfria läkemedel för vissa patienter som led av en långvarig och allvarlig sjukdom. Kostnadsfria läkemedel gavs ursprungligen vid 15 olika sjukdomar eller sjukdomsgrupper som förtecknades i en särskild förordning. För varje sjukdom/sjukdomsgrupp var angivet vilka läkemedel eller läkemedelssubstanser som omfattades av kostnadsfriheten. När systemet avvecklades i samband med läkemedelsreformen 1997 upptogs listan 32 sjukdomar/sjukdomsgrupper.

Från och med årsskiftet kvarstår avgiftsfriheten endast för insulin för diabetiker. Härutöver har flertalet landsting, inklusive Norrbotten, infört en kostnadsfrihet för vissa läkemedel för en begränsad grupp svårt psykiskt sjuka. Dessutom finns oförändrat möjligheten att få kostnadsfria läkemedel enligt smittskyddslagen samt lagen om avgiftsfria sjukvårdsförmåner m m för vissa HIV-smittade.

Listan över kostnadsfria läkemedel tillkom under 1950 - 1960-talen, innan högkostnadsskyddet fanns, för att ekonomiskt skydda människor med vissa allvarliga och livslånga sjukdomar från alltför höga läkemedelskostnader. Systemet med kostnadsfria läkemedel har sedan dess ifrågasatts av en rad utredningar. Utredningen om hälso- och sjukvårdens finansiering och organisation (HSU 2000) konstaterade i sitt delbetänkande Reform på recept (SOU 1995:122) att det inte längre gick att låta kostnadsfriheten vara kvar i sin nuvarande form. Förmånskonstruktionen bedömdes ha överlevt sig själv.

När förteckningen infördes 1955 var läkemedelsutbudet varierat. Numera är läkemedlen avsevärt flera och mer specialiserade. Inte sällan fordras flera läkemedel för framgångsrik behandling. I och med den snabba medicinska utvecklingen blev förteckningen alltmer inaktuell och inkonsekvent. Utredningen fann det därför uteslutet att nöja sig med att konstatera förteckningens alla brister, utan att vidta åtgärder.

Det var enligt utredningen inte t ex möjligt att försvara att samhället skulle subventionera läkemedel för vissa cancerformer högre än andra endast av det skälet att det högre subventionerade cancerformerna var de man kunde behandla vid listans tillkomst. Detta är bara ett av många exempel på systemets uppenbara orimligheter och orättvisor.

Utredningen har ingående prövat möjligheterna att utforma ett reviderat system för kostnadsfrihet. Man konstaterar dock att det är mycket svårt att finna rationella kriterier för vilka sjukdomar som ska ta upp på en lista av det här slaget. En konsekvent förteckning, ”som utgår från dagens kriterier om långvarig och allvarlig sjukdom, skulle riskera att bli mycket omfattande och i stort sett komma att ta med många av våra vanligaste förekommande allvarliga sjukdomstillstånd”.

Utredningen prövade andra alternativ men konstaterade att det var ”ofrånkomligt att hamna i gränsdragningsvårigheter kring vilka som ska omfattas av förmånen och vilka som ska stå utanför”.

Landstingsstyrelsen ansluter sig till utredningens slutsatser, som senare kom att ligga till grund för riksdagens beslut. Det är enligt styrelsens mening omöjligt att skapa en kostnadsfrihet för vissa sjukdomar/patientgrupper utan att detta blir subjektivt och uppfattas som orättvist av andra patientgrupper.

De undantag som har gjorts för insulinberoende diabetiker och vissa svårt psykiskt sjuka är enligt landstingsstyrelsen tillräckliga. Varje ytterligare utvidgning av gruppen kostnadsfria läkemedel och/eller sjukdomsgrupper/patientgrupper kommer ofrånkomligen att leda till nya krav på ytterligare utvidgningar, vilket successivt kan leda till att hela läkemedelsreformen urholkas.

Om så sker finns risken att landstingets kostnader för läkemedel successivt skjuter i höjden på ett okontrollerbart sätt och tvingar fram besparingar inom andra områden, t ex den basala omvårdnaden.

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

Motionen avslås.

Yrkande

Harry Nyström (v):

- Motionen bifalls.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på beredningens förslag och yrkandet och finner beredningens förslag antaget.

Beslut

Landstingsstyrelsens yttrande och förslag till fullmäktige:

Enligt beredningens förslag.

Reservation

Av Harry Nyström (v) till förmån för yrkandet.

§ 92

Motionerna 2/97 och 3/97 om fria läkarbesök för barn (fp- och v-grupperna)

Dnr 572-97, 494-97

Motion 2/97 (fp-gruppen)

Barn och ungdomars situation och hälsotillstånd har försämrats enligt samstämmiga uppgifter från barnhälsovård, skolhälsovård och barnpsykiatri. För att ge förutsättning till en god hälso- och sjukvård till alla föreslår vi:

att primärvården, som är den första vårdnivån, avgiftsbefrias för patienter upp till 16 år.

Motion 3/97 (v-gruppen)

Att många människor idag lever under existensminimum är väl känt och särskilt hårt drabbade är barnfamiljer samt ensamstående föräldrar. Flertalet av dessa grupper är tvingade att få sin försörjning från A-kassan, försäkringskassan, sjukbidrag osv. Samtidigt så har dessa människor småbarn, dom har fått höjda vårdavgifter, höjda medicinkostnader.

Hur konjunkturen för tillfället ser ut får inte tillåtas bestämma kvaliteten på vård och omsorg. Även under lågkonjunktur behöver människor god vård och omsorg. Vi vet att en stor grupp människor tvekar eller avstår på grund av kostnadsskäl att söka läkarvård för barnen, vilket vi anser mycket allvarligt.

Därför föreslår Vänsterpartiets landstingsgrupp:

att Norrbottens läns landsting beslutar att barn och ungdomar under 15 år får kostnadsfria läkarbesök.

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen avger följande yttrande och förslag till fullmäktige:

Landstingsstyrelsen har sedan tidigare fullmäktiges uppdrag att utreda i vilken omfattning det förekommer att patienter av ekonomiska skäl avstår från läkarbesök eller läkemedel. I direktiven för 1998 kompletteras uppdraget med att landstingsstyrelsen även ska bedöma högkostnadsskyddets utformning och frågan om patientavgifter för barn.

Mot den bakgrunden föreslår landstingsstyrelsen fullmäktige att fatta följande beslut:

Motionerna anses behandlade.

Beslut

Landstingsstyrelsens yttrande och förslag till fullmäktige:

Enligt beredningens förslag.

§ 93

Ansvarsfrihet för 1996 års förvaltning av stiftelsen Norrbottens museum

Dnr 556-97

Ärendebeskrivning

Enligt stadgarna för stiftelsen ska landstingsstyrelsen före april månads utgång fatta beslut i anledning av stiftelsens årsredovisning och revisionsberättelse. Därvid ska avgöras om ansvarsfrihet för förvaltningen beviljas.

De av landstinget utsedda revisorerna har tagit del av räkenskaperna, protokoll och andra handlingar som lämnar upplysning om stiftelsens ekonomi och förvaltning samt i övrigt vidtagit de granskningsåtgärder man ansett erforderliga. Revisorerna tillstyrker att styrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Beredningens förslag

Styrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för 1996 års förvaltning.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

§ 94

Ansvarsfrihet för 1996 års förvaltning av stiftelsen Norrbottensmusiken

Dnr 555-97

Ärendebeskrivning

Enligt stadgarna för stiftelsen ska landstingsstyrelsen före april månads utgång fatta beslut i anledning av stiftelsens årsredovisning och revisionsberättelse. Därvid ska avgöras om ansvarsfrihet för förvaltningen beviljas.

De av landstinget utsedda revisorerna har tagit del av räkenskaperna, protokoll och andra handlingar som lämnar upplysning om stiftelsens ekonomi och förvaltning samt i övrigt vidtagit de granskningsåtgärder man ansett erforderliga. Revisorerna tillstyrker att styrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Beredningens förslag

Styrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för 1996 års förvaltning.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

§ 95

Ansvarsfrihet för 1996 års förvaltning av stiftelsen Norrbottnesteatern

Dnr 564-97

Ärendebeskrivning

Enligt stadgarna för stiftelsen ska landstingsstyrelsen och kommunstyrelsen i Luleå kommun före april månads utgång fatta beslut i anledning av stiftelsens verksamhets- och revisionsberättelser. Därvid ska avgöras om ansvarsfrihet för förvaltningen beviljas.

De av landstinget och kommunen utsedda revisorerna har granskat årsredovisningen, räkenskaperna samt styrelsens och teaterchefens förvaltning för 1996. Revisorerna tillstyrker att styrelsens ledamöter och teaterchefen beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Beredningens förslag

För landstingets del beviljas styrelsens ledamöter och teaterchefen ansvarsfrihet för 1996 års förvaltning.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

Anteckning

Folke Spegel (s) deltar inte i handläggningen av ärendet.

§ 96

Ansvarsfrihet för 1996 års förvaltning av stiftelsen Norrbottens Forskningsråd

Dnr 554-97

Ärendebeskrivning

Enligt stadgarna för stiftelsen ska stiftarna - Länsstyrelsen i Norrbottens län, Norrbottens läns landsting och Högskolan i Luleå - besluta om ansvarsfrihet för stiftelsens styrelse.

Årsredovisningen, räkenskaperna samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för år 1996 har granskats av två revisorer. Anledning till anmärkning har inte framkommit, varför revisorerna tillstyrker att styrelsens ledamöter och verkställande direktören beviljas ansvarsfrihet för 1996 års förvaltning.

Beredningens förslag

För landstingets del beviljas styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för 1996 års förvaltning.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

§ 97

Ytterligare bidrag till ALMI Företagspartner Norrbotten AB

Dnr 613-97

Ärendebeskrivning

Landstinget ska verka för att skapa och upprätthålla goda förutsättningar för etablering och utveckling av livskraftiga små och medelstora företag. Syftet är att ge länet ett mångsidigt, konkurrenskraftigt och väl spritt näringsliv som förmår skapa tillväxt och varaktiga arbetstillfällen.

ALMI Företagspartner Norrbotten AB är en av de aktörer som har landstingets uppdrag att verka för detta mål uppfylls. Landstinget äger 10 procent av bolaget och staten resterande 90 procent. Ägarna har emellertid delat finansieringsansvaret lika sedan bolaget bildades.

Avsikten har varit att denna princip ska gälla även 1997 års budget. Efter att landstingets fastställt bidraget till ALMI Företagspartner Norrbotten AB till 5 656 tkr för 1997 stod klart att statens insats i bolaget kommer att uppgå till 6

500 tkr 1997. Landstinget bör därför besluta om 844 000 kr i ytterligare bidrag.

Beredningens förslag

- 1 Ytterligare bidrag beviljas med 844 000 kr.
- 2 Pengarna anvisas ur anslaget för oförutsedda utgifter.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

Särskilt yttrande

Av Lars Spolander (m):

Jag förutsätter att detta inte innebär en nivåhöjning av ramen för kommande år.

§ 98

Finansiering av CUFS

Dnr 614-97

Ärendebeskrivning

Centrum för utbildning och forskning inom det samhällsvetenskapliga området (CUFS) vid Luleå tekniska universitet bildades hösten 1996 i samarbete mellan universitetet, landstinget, Kommunförbundet i Norrbotten, Länsstyrelsen, Skellefteå kommun, Försäkringskassan och Länsarbetsnämnden. CUFS ska utgöra ett forum för samverkan inom forskning och utbildning inom det samhällsvetenskapliga området med särskilt intresse för offentlig verksamhet.

Basorganisationens kostnader beräknas till 3,5 mkr per år under de tre första åren. Finansieringen fördelas på universitetet (1,7 mkr), landstinget (595 tkr), Länsstyrelsen (595 tkr) samt kommunerna i Norrbotten och Skellefteå kommun (595 tkr).

Beredningens förslag

- 1 Bidrag beviljas med 595 tkr för år 1997, under förutsättning att övriga intressenter beslutar om sin del av finansieringen.
- 2 Pengarna anvisas ur anslaget för oförutsedda utgifter.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

§ 99

Bidrag till länskonferens

Dnr 376-97

Ärendebeskrivning

Folkrörelserådet Hela Sverige skall leva, dess medlemsorganisationer och de lokala utvecklingsgrupperna, vill genomföra en länskonferens för att sprida erfarenheter från genomförda och pågående glesbygdsprojekt samt stärka samarbetet mellan olika glesbygdsaktörer. På länsnivå hanteras konferensen av Koopsam/Norrbottnens bygderåd samt Hushållningssällskapet. Länsstyrelsen har, tillsammans med landstinget, inbjudits att medverka i utformningen av den slutliga konferensen.

Länskonferensen vänder sig till tre olika målgrupper i länet, som berörs av olika delar av konferensen. De delarna har tidsmässigt lagts efter varandra för att minska kostnader samt för att kunna samutnyttja t ex landsbygdsambassadörerna.

Den första målgruppen är media som under en halv dag ska ges en presentation av byarörelsen och dess resultat. Den andra målgruppen är bl a politiker och tjänstemän från länsmyndigheter samt kommuner. Syftet är att presentera det lokala arbetet samt diskutera strategier för framtida samarbete på läns- och kommunnivå. Den tredje målgruppen är de lokala utvecklingsgrupperna och medlemsorganisationernas lokalavdelningar. Under denna träff ska erfarenhetsutbyte, utbildning och forskningsresultat stå på dagordningen.

Konferensen är ett led i Folkrörelserådets riksomfattande kampanj under 1997, vilket innebär att ett ekonomiskt stöd på högst 100 000 kr kommer att utgå från dem. Den totala kostnaden för länskonferensens alla delar beräknas uppgå till 330 000 kr. Som resterande finansiering ansöks om bidrag på 100 000 kr från landstinget och 150 000 kr från länsstyrelsen.

I ansökan skisseras även ett alternativ med deltagaravgifter på sammanlagt 52 500 kr, vilket tillsammans med finansiering enligt ovan skulle ge intäkter på 382 500 kr. Kostnaderna i detta alternativ beräknas ligga kvar på nivån 330 000 kr.

Beredningens yttrande och förslag

Konferensen innebär att man på bred front under tre dagar kraftsamlar för att sätta landsbygdsperspektivet i centrum. Det är intressant att man här arbetar med tre olika målgrupper samt att konferensen anordnas av en bred samling intressenter. Syftet är vällovligt, men landstingets bidrag kan, utan att äventyra konferensen, begränsas till 50 000 kr.

Beredningen föreslår landstingsstyrelsen att fatta följande beslut:

- 1 Bidrag beviljas med 50 000 kr under förutsättning att konferensen anordnas enligt intentionerna i ansökan samt att konferensen slutrapporteras.
- 2 Pengarna anvisas ur anslaget för oförutsedda utgifter.

Yrkande

Lars Spolander (m):

- Framställningen avslås.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på beredningens förslag och yrkandet och finner beredningens förslag antaget.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

Reservation

Av Lars Spolander (m) till förmån för yrkandet.

§ 100

Bidrag till kampanjen Påverka framtiden idag och låt inte Sverige föråldras

Dnr 394-97

Ärendebeskrivning

Organisationerna Skapa 2000-talet/Future Now Foundation bedriver i samarbete med hittills 53 rikstäckande organisationer en medvetandegörande process i demokrati för i första hand unga människor.

Kampanjen syftar bla till att öka röstdeltagande, skapa en trend där samhällsfrågor står i centrum för de flesta unga människor, öka medlemsantalet i alla organisationer samt öka unga människors deltagande i alla beslutsfattande positioner.

Arbetet bedrivs både internt inom de medverkande riksorganisationerna och externt mot samhället i övrigt.

Kampanjen är uppdelad i ett antal arbetsområden. Ett av områdena är att man i en bred process med bl a skolklasser skapar en handbok om hur man kan påverka framtiden. Ett annat område är ett handlingsprogram där alla medverkande organisationer ska lämna konkreta aktivitetsprogram. Kampanjen kommer att avslutas med en världskongress där unga parlamentariker ska träffas. Under projekttiden kommer en reklamkampanj att hållas.

Totalt kommer kampanjens kostnader att uppgå till 23 700 000 kr. Varje deltagande organisation bekostar dock själva sina egna aktiviteter samtidigt som reklamkampanjen kommer att bekostas av företagssponsorer. Förberedelsearbetet har hittills bekostats av Skapa 2000-talet.

Skapa 2000-talet och Future Now Foundation söker bidrag från bl a olika offentliga organ för att bekosta den centrala administrationen för kampanjen. Den totala kostnaden uppgår till 3 126 000 kr för en 11-månaders-period. Som delfinansiering ansöks om landstingsbidrag på 150 000 kr.

Beredningens förslag

Framställningen avslås.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

§ 101

Samordning av arkivverksamheten i Luleåområdet

Dnr 615-97

Ärendebeskrivning

I Landstingsplan 1996 fick landstingsstyrelsen i uppdrag att genomföra en samlad översyn av arkivfrågan. Uppdraget föranleddes av att Norrbottens museum i sitt budgetäskande föreslog att dess arkiv och föremålssamlingar samlas i ett gemensamt arkiv i anpassade arkivlokaler. I sammanhanget framfördes även att folkrörelsernas arkiv och t ex företagsarkiv samt arkivalier, bilder och föremål från Norrbotten spridda över landet skulle samlas och ingå i ett länsarkiv.

I kansliets arbetsplan för 1996 inrättades en projekt som avlämnat rapporten *Mot ett länsarkiv i Norrbotten*. I rapporten har inventerats behovet och intresset av en samlad institution med arkiv och föremålssamlingar. Inventeringen visar på ett behov av ca 20 000 hyllmeter arkivmaterial och ca 108 000 föremål.

Projektet har beräknat det sammanlagda ytbehov till ca 12 000 m², varav ca 2 000 m² inkluderar publika utrymmen, kontor, personalutrymmen m m. Ombyggnadskostnaden har beräknats till ca 4 000 - 5 000 kr/m² och utrustningskostnaden till ca 8 mkr. Personalkostnaderna skulle bli ca 9 mkr/år.

En direkt uppbyggnad av ett enligt rapporten skisserat länsarkiv har ej bedömts genomförbart av kostnadsskäl. På landstingsdirektörens uppdrag har därför kansliet sett över verksamheten med syfte att lösa Sunderby sjukhus arkivbehov och samordna arkivverksamheten inom Luleåområdet.

Kansliet har i en PM föreslagit en samlad arkivverksamhet inom Luleåområdet där prioritet nummer ett är att lösa behoven för Sunderby sjukhus. Dessutom föreslås att Norrbottens museums och Norrbottensmusikens administrativa arkiv, landstingsarkivet som idag är beläget i landstingshuset samt Folkrörelsernas arkiv ska ingå i samordningen.

Verksamheten bedöms kunna inrymmas inom nuvarande personalam för arkivverksamheten vid landstingets kansli och Luleå-Bodenförvaltningen. Behovet av arkivutrymme har beräknats till drygt 14 000 hyllmeter. Arkivet förslås

lokaliseras till Björkskatans vårdcentral och omfatta ca 2 500 m² inklusive de publika ytorna. Hyreskostnaderna beräknas bli något lägre än för nuvarande splittrade arkivverksamhet.

Beredningens förslag

- 1 Förslaget till samordning godkänns.
- 2 Verksamheten ska bedrivas inom nuvarande kostnadsram och lokaliseras till Björkskatans vårdcentral.

Yrkande 1

Kenneth Backgård (ns):

- Ärendet återremitteras för handläggning i den s k Bodengruppen.

Yrkande 2

Kenneth Backgård (ns):

- Om återremissyrkandet inte bifalls, avslås förslaget.

Propositionsordning

Ordföranden ställer först proposition på yrkande 1 (återremissyrkandet) och finner att det avslås.

Därefter ställer ordföranden proposition på beredningens förslag och yrkande 2 och finner beredningens förslag antaget.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

Reservation

Av (ns)-gruppen:

Den föreslagna lösningen skulle också kunna genomföras i Bodens kommun, som ju utlovats ersättningsjobb av landstinget. Det finns överskott på ytor inom Bodens kommun, särskilt med tanke på flyttningen av sjukhuset. Ärendet borde ha återremitterats till den s k Bodengruppen för fortsatt handläggning.

§ 102

Bidrag till rikskonferens

Dnr 513-97

Ärendebeskrivning

Föreningen arkivverksamma i landsting och kommun (FALK) arrangerar varje år i maj en rikskonferens för landets kommun- och landstingsarkivarier.

Konferensen planeras och genomförs i samarbete mellan FALKs styrelse och en kommun eller landsting. Konferensen brukar samla drygt 150 deltagare.

Föreningen har ansökt om att landstinget och Luleå kommun ställer upp som medarrangörer för 1998 års konferens. Luleå kommun har lämnat positivt besked om att bidra till en middag. För landstingets del ansöks om att sessionssalen ställs till förfogande i två dagar samt om lunch och kaffe för konferensdeltagarna.

Beredningens förslag

- 1 Bidrag beviljas med 20 000 kr i form av konferenspaket i sessionssalen.
- 2 Pengarna anvisas ur representationsanslaget.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

§ 103

Humanitärt bistånd till sjukhus i Murmanskområdet

Dnr 25-97

Ärendebeskrivning

Landstinget får lämna katastrofhjälp och annat humanitärt bistånd i form av utrustning som kan avvaras. I samband med sådant bistånd får även medel i skälighets omfattning anvisas för transport av utrustningen.

Vid Bodens sjukhus finns 80 sjukhussängar och 50 sängbord som är utrange-
rade. Förvaltningen har av utrymmesskäl behov av att snarast möjligt bli av
med dessa och begär därför att de får skänkas till sjukhus i Murmanskoma-
rådet och att landstingsstyrelsen beviljar förvaltningen 30 000 kr i bidrag för
transporten. Behovet av sjukhussängar är stort i Murmanskområdet men rys-
sarna har själva inga möjligheter att bekosta transporten.

Biståndet och transportererna förmedlas av Pingstkyrkan och deras kontakter
med Departement for Relationships with Religious Organizations and Huma-
nitarian Aid.

Beredningens förslag

- 1 Framställningen bifalls.
- 2 Pengarna, 30 000 kr, anvisas ur anslaget för oförutsedda utgifter.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

§ 104

Deltagande i konsortium för nationellt informationssystem

Dnr 496-97

Ärendebeskrivning

I 1997 års Dagmaröverenskommelse slås fast att en viktig förutsättning för att uppnå hälso- och sjukvård som i ännu högre grad än idag är patientorienterad och kunskapsbaserad är att informationsförsörjningar utvecklas och att ny informationsteknologi utnyttjas i så stor utsträckning som möjligt.

För närvarande pågår utveckling av ett informationssystem som syftar till att skapa ett effektivt nationellt informationssystem som kan användas av allmänheten för att söka information och rådgivning angående egenvård, hälsovård, folksjukdomar, patientföreningar, vårdavgifter etc. Ett tiotal landsting deltar i arbetet med Östergötlands läns landsting som drivande och sammanhållande. Apoteksbolaget och Landstingsförbundet är också engagerade i projektet. Systemet går tills vidare under arbetsnamnet InfoMedica.

I den förstudie som legat till grund för projektet har identifierats de områden som bedöms vara av störst nytta för patienter och medborgare: Information om sjukdomar, undersökningsmetoder, egenvård, läkemedel, hälsovård, lokal serviceinformation, rättigheter, hjälpmedel, missbruk, patientföreningar och aktuell vårdinformation. Dessa områden kommer att prioriteras i projektets första etapp.

I Dagmaröverenskommelsen var parterna överens om att utvecklingsarbetet bör stödjas varför 6 mkr avsattes för ändamålet.

Samtliga sjukvårdshuvudmän har nu erbjudits att delta i ett konsortium för att driva detta nationella informationssystem vidare. Part som vill delta i konsortiet ska godkänna det förslag till konsortialavtal som föreligger samt erlägga en inträdesavgift om 150 tkr till Landstingsförbundet. Avgiften utgör respektive parts ekonomiska åtagande för programmets genomförande. Konsortialmedlemmarna är inte skyldiga att tillföra programmet ytterligare medel.

Beredningens förslag

- 1 Landstinget deltar i konsortiet och förslaget till konsortialavtal godkänns.
- 2 Kostnaden för deltagandet, 150 tkr, belastar landstingets kansli.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

§ 105

Fördelning 1/97 av landstingets forsknings- och utvecklingsanslag

Dnr 31-97

Ärendebeskrivning

För forsknings- och utvecklingsverksamhet (FoU) 1997 har landstinget avsatt 2 200 000 kr.

690 000 kr har överförts till Kalix sjukvårdsdistrikt för WHO-projektet MONICA. Återstående medel, 1 510 000 kr, föreslås bli fördelade vid två tillfällen under 1997.

Till ansökningsomgång 1/97 (sista ansökningsdag den 15 februari 1997) har 34 ansökningar inkommit med begäran om 4 559 269 kr. Samhällsmedicinska enheten tillstyrker, efter samråd med vetenskapliga rådet, att bidrag beviljas med 741 000 kr till 12 projekt (bilaga 1).

Projekten fördelar sig på följande verksamhetsområden:

- Primärvård: 5 projekt, 329 000 kr.
- Övrig hälso- och sjukvård: 6 projekt 364 000 kr.
- Utbildning: 1 projekt 48 000 kr.

Beredningens förslag

Bidrag beviljas med 741 000 kr till 12 projekt enligt bilaga 1.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

§ 106

Inköp av ultraljudsutrustning till Gällivare sjukhus

Dnr 549-97

Ärendebeskrivning

Enligt de budgetregler som landstingsfullmäktige fastställt får förvaltningarna inte själva besluta om investeringar i medicinteknisk utrustning som kostar mer än 0,5 mkr per objekt.

Gällivareförvaltningen begär landstingsstyrelsens godkännande av en investering i ultraljudsutrustning till Gällivare sjukhus. Utrustningen ska i första hand användas för kardiologiska undersökningar inom invärtesmedicinsk och barnmedicinsk verksamhet. Utrustningen beräknas kosta ca 1,1 mkr i inköp.

Under 1996 gjordes ca 500 ekoundersökningar samt ett antal översiktsundersökningar på medicinkliniken. Antalet remisser från primärvården ökar, krav på högre kvalitet inom hjärtsjukvården samt bättre utredning av patienter på hemorten före fortsatt utredning inom regionsjukvården gör att behovet av undersökningar ökar. Hittills har dessa undersökningar kunnat göras på röntgenavdelningen. Denna utrustningen är dock dels hårt belastad av avdelningens egen verksamhet, dels är den av äldre datum och saknar vissa funktioner.

Beredningens förslag

Investeringen godkänns.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

§ 107

Finansiering av vårdavtal

Dnr 404-97, 451-97, 587-97

Ärendebeskrivning

Enligt gällande riktlinjer i Landstingsplan 1997 beslutar respektive direktion/nämnd om vårdavtal. För finansiering av avtal ska direktion/nämnd träffa överenskommelse med landstingsstyrelsen.

Tre förvaltningar har inkommit med begäran om att vårdavtal ska finansieras genom att medel överförs från landstingsstyrelsen anslag för finansiering av de privata vårdgivarnas verksamhet.

Kalixförvaltningen begär att en s k ersättningsetablering ska få göras för ögonläkaren Juhani Pietilä, som bedrivit öppen ögonsjukvård i Haparanda. Utbetalad läkarvårdsersättning till Pietilä har uppgått till 430 tkr 1994, 450 tkr 1995 och 130 tkr 1996 (verksamheten upphörde i maj).

Luleå-Bodenförvaltningen begär att de medel som frigjorts genom att Peter Gustavsson (specialiteten internmedicin) upphört med sin verksamhet får omfördelas för att finansiera vårdavtal med privatpraktiserande psykoterapeuter.

Gällande vårdavtal för psykoterapi har t o m 1996 finansierats genom ett särskilt statsbidrag inom ramen för de årliga Dagmaröverenskommelserna. Statsbidraget har dock upphört från och med 1997. Luleå-Bodenförvaltningen bedömer att det ur prioritetssynpunkt är mer angeläget att upprätthålla denna verksamhet än att finansiera en ersättningsetablering för Gustavsson inom specialiteten internmedicin.

Utbetalad läkarvårdsersättning för Gustavsson har uppgått till 707 tkr 1994, 749 tkr 1995 och 455 tkr 1996 (verksamheten upphörde i september 1996).

Kirunaförvaltningen begär medel för att finansiera ett ettårigt vårdavtal med läkaren Bozena Sokolowska. Sokolowska har uppnått 65 års ålder och rätten till läkarvårdsersättning har därmed upphört. Förvaltningen är dock angelägen

om att teckna ett ettårigt vårdavtal med Sokolowska så att verksamheten kan trappas ned under denna tid.

Utbetald läkarvårdsersättning för Sokolowska har uppgått till 40 tkr 1994, 45 tkr 1995 och 38 tkr 1996.

Beredningens förslag

- 1 Framställningarna bifalls och Kalixförvaltningen tillförs 450 tkr, Luleå-Bodenförvaltningen 750 tkr och Kirunaförvaltningen 45 tkr ur landstingsstyrelsens anslag för privata vårdgivares verksamhet.
- 2 Respektive förvaltnings budgetram justeras fr o m 1998 med aktuellt belopp. Överförda belopp återförs till landstingsstyrelsen när respektive vårdavtal upphör eller om vårdavtal inte kan tecknas.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

§ 108

Bidrag till sommarutbildning för ungdomar

Dnr 427-97

Ärendebeskrivning

Ungdomens nykterhetsförbund söker bidrag på 350 000 kr från landstinget för att kunna genomföra en sommarutbildning för 1 000 ungdomar. Under våren görs besök på högstadieskolor för att i varje klass informera om alkohol. En fortsättningsutbildning äger sedan rum på Nyfors kursgård för att utbilda 100 ungdomar per vecka under sommarlovet 10 veckor.

Efter utbildningen kommer alla ungdomar att erbjudas medlemskap i UNF. Under hösten kommer ytterligare en fortsättningsutbildning att äga rum.

Beredningens förslag

Framställningen avslås.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

§ 109

Försäljning av bostadsrätt i Kalix (Valhallavägen 67 E)

Dnr 562-97

Ärendebeskrivning

Lägenheten består av 2 rum och kök och är 61,5 m². Den tillhör HSBs bostadsrättsförening Furuheden och inköptes 1971 för 9 372 kr.

Försörjningsnämnden, § 7-97, och landstingsstyrelsen, § 52-97, har tidigare beslutat om försäljning av lägenheten för 16 200 kr. Köpren fullföljde dock inte affären på grund av att befintlig bostad inte gick att sälja.

Lägenheten har därefter utannonserats på nytt, varvid två anbud inlämnats. Det högsta anbudet är på 8 300 kr.

Försörjningsnämndens förslag, § 19/97

Lägenheten säljs till Anders Eriksson, Kalix, för 8 300 kr.

Beredningens förslag

Enligt försörjningsnämndens förslag.

Beslut

Försörjningsnämndens förslag bifalls.

§ 110

Återlämning av bostadsrätt i Arjeplog (Lugnetvägen 25)

Dnr 563-97

Ärendebeskrivning

Bostadsrättslägenhet om 1 rum och kök (39,5 m²) har utannonserats till försäljning. Lägenheten inköptes 1964 för 1 920 kr.

Vid anbudstidens utgång hade inget anbud inkommit.

Försörjningsnämndens förslag, § 20/97

Lägenheten återlämnas till HSBs bostadsrättsförening Lugnet.

Beredningens förslag

Enligt försörjningsnämndens förslag.

Beslut

Försörjningsnämndens förslag bifalls.

§ 111

Landstingsstyrelsens rapport

Dnr 18-97

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen lämnar följande rapport till landstingsfullmäktige den 4 - 5 juni 1997:

Arbetet med att reducera köer och väntetider

Tillsammans med berörda förvaltningschefer har hälso- och sjukvårdsdirektören inventerat vilka åtgärder som har vidtagits inom barnhabilitering, barn- och ungdomspsykiatri, ortopedi samt logopedverksamhet sedan hösten 1996, respektive är planerade men ännu ej verkställda.

Ortopedin

Luleå-Bodenförvaltningen

Följande åtgärder har vidtagits:

- En överläkarbefattning i ortopedi annonserades hösten 1996, med två sökande varav ingen till slut kunde anställas. Istället har beslutats om egen utbildning av specialist. ST-befattningen utannonserades i början av 1997 med ett tiotal sökande. Den nya ST-läkaren vikarierar redan vid kliniken och kommer att påbörja sin ST inom kort.
- Stafett med två alternerande specialister för att täcka den sista vakanta överläkarbefattningen har organiserats för perioden 1 april t o m 30 november 1997. Efter sommaren 1997 kommer befattningen att utannonseras på nytt.
- Sjukhusledningen prövar f n en begäran om att få bemanna ytterligare en ST-befattning för att säkerställa en långsiktig rekrytering.
- Extra mottagningsverksamhet omfattande drygt 700 patienter organiseras hösten 1997 med stöd av Dagmarmedel.
- I syfte att förbättra produktiviteten vid centraloperation i Boden har en analys genomförts av operationsavdelningen. Ett antal åtgärder för att förbättra samarbetet samt öka produktiviteten har vidtagits. Härigenom förväntas en viss produktionsökning som kan bidra till att operationskön förkortas.

Piteåförvaltningen

Förvaltningen startar under våren 1997 ett kökortningsprojekt tillsammans med Luleå-Bodenförvaltningen finansierat med Dagmarmedel. För Piteåförvaltningen innebär detta att såväl antalet specialistmottagningar (cirka

80 patienter) som antalet operationer utöver tidigare ökar (5 höftledsplastiker, 14 knäledsoperationer och 8 artroskopier).

Under de senaste åren har förvaltningen framfört krav om att utöka det ortopediska ansvaret i sjukvårdsdistriktet. I kraven har förvaltningen erbjudit sig att stå för alla kostnader för det utökade ansvaret utom de rena proteskostnaderna. Vidare överväger förvaltningen att:

- Förstärka ortopedisidan med ytterligare en specialistbefattning inom ramen för egna resurser eftersom behovet vid överstiger dagens resurser och nuvarande organisation är sårbar.
- Inrätta en ST-befattning inom området ortopedi.

Kalixförvaltningen

Rekryteringsinsatser (även med hjälp av rekryteringskonsult) har skett under en längre tid utan att någon läkare kunnat anställas. De senaste två åren har extra ortopedkonsult anlitats under vissa perioder för att öka volymen på såväl mottagningsbesök som operationer. Vidare har två ST-läkare anställts under våren 1997.

Gällivareförvaltningen

Ortopedin i Gällivare har som tidigare redovisats lyckats väl med att minska köerna till såväl mottagning som operation. Belastningen är dock hög och kö-situationen kan snabbt förändras.

Logopedi

Luleå-Bodenförvaltningen

Sommaren 1995 saknade logopedenheten vid Luleå-Bodenförvaltningen logopeder. En logoped var tjänstledig för utbildning och en var tjänstledig för vård av barn. Tack vare ett omfattande rekryteringsarbete hösten 1995 och våren 1996 hade logopedmottagningen hösten 1995 fem fast anställda logopeder i arbete. En av dessa logopeder flyttade tyvärr till södra Sverige vid årsskiftet 1996/97 p g a att hennes man fick nytt arbete. Någon ny rekrytering efter henne har inte kunnat göras.

Försök att rekrytera chefslogoped har gjorts hösten 1996 utan framgång. Avtal har tecknats med en chefslogoped i Västerås om handledning och hjälp med professionell strukturering av verksamheten samt prioriteringar. Chefslogopeden har stått till hands telefonledes samt har besökt logopedenheten som konsult vid fyra tillfällen sedan hösten 1996.

Piteåförvaltningen

Förvaltningen har utöver fastställd personalram anställt en extra logoped. Det har gjorts i rekryteringssyfte och för att kunna få ner köerna inom barnlogopedin. Det innebär att Piteå idag har totalt 6 logopeder. Försök pågår att tillsammans med kommunerna få till stånd ett avtal som innebär en ökad satsning på barn med läs- och skrivsvårigheter.

Kalixförvaltningen

Fortlöpande insatser görs för att rekrytera logoped, t ex annonsering i press och på utbildningsenheterna samt resor till de blivande logopedernas utbildningsorter (Huddinge, Göteborg och Lund) och även i Finland.

Kirunaförvaltningen

En rad rekryteringsinsatser har gjorts under de senaste två åren (t ex uppvaktningsinsatser vid utbildningsanstalter) men inte resulterat. Diskussioner förs med Piteå om möjligheten att köpa logopedinsatser motsvarande en vecka per månad.

Gällivareförvaltningen

Eftersom förvaltningen har en logoped anställd, men bedömer behovet till 4 - 5 befattningar, har intensiva försök gjorts att rekrytera logopeder, bl a genom omfattande annonsering och särskilda rekryteringsbesök i bl a Lund. Hittills har dock utfallet varit dåligt.

Barnhabilitering

Luleå-Bodenförvaltningen

På grund av långa köer för neuropsykiatrisk utredning har man sökt effektivisera det första omhändertagandet. Samarbetet mellan habilitering och barnpsykiatri har stärkts i form av gemensamma remissbedömningar.

Piteåförvaltningen

Ett ökat lokalt ansvar inom barnhabiliteringen har byggts upp i avsaknad av centralt stöd framförallt på läkarsidan. Det avser utvecklings- och utbildningsinsatser för att klara en rimlig kvalitetsnivå på verksamheten.

Rekrytering har skett av en barnhabiliteringslogoped, den enda i länet. Ett samarbete har byggts upp mellan barnhabilitering och barn- och ungdomspsykiatri avseende behandling av barn med autism.

Barn- och ungdomspsykiatri

Luleå-Bodenförvaltningen

På grund av de långa väntetiderna till neuropsykologen vid PBU i Boden utbildas för närvarande ytterligare en psykolog i neuropsykologi. Ytterligare en neuropsykolog finns i Kalix.

Intensiva ansträngningar har gjorts för att rekrytera barnpsykiatriker till Luleå-Boden. Trots upprepade annonser, personliga kontakter samt rundringning till större barnpsykiatriska kliniker har rekrytering inte kunnat ske. Rekryteringsansträngningarna kommer att fortsätta. Diskussioner förs nu dessutom med Norrlands universitetssjukhus i Umeå om deras möjligheter att bistå verksamheten i Boden.

Länsövergripande insatser

Styrelsen konstaterar att förvaltningarna genomgående vidtagit en rad åtgärder för att komma till rätta med situationen. Samtidigt är det nödvändigt att arbeta vidare inom de aktuella problemområdena med ett länsövergripande arbetssätt där utgångspunkter är att se förvaltningarna resurser ur ett samlat perspektiv. Styrelsen vill därför redovisa sin allmänna bedömning av respektive verksamhet och de åtgärder som vidtagits.

Situationen inom den slutna *barn- och ungdomspsykiatri* är besvärlig på grund av avsaknaden av specialistkompetenta läkare i Boden. Verksamhetsområdet präglas dessutom av delvis olika synsätt på relationen mellan öppen vård (PBU-verksamheten) och den slutna vården.

Landstingsdirektören kommer att uppdra åt sjukhusdirektör Tommy Sundell, Piteå, att senast i oktober redovisa förslag till åtgärder på kort sikt, följt av ett mer långsiktig perspektiv som ska redovisas i december. I arbetet ska ingå verksamhetsföreträdare för barn- och ungdomspsykiatri i kusten samt en representant för verksamheten i Gällivare.

Problemen inom *barnhabiliteringen* är av en annan karaktär. En klar ljuspunkt är en på flera håll väl genomförd och lyckad integration mellan habilitering och barnmedicin; tillskapandet av s k barnhus ses som en mycket framgångsrik satsning. Liksom inom barn- och ungdomspsykiatri finns dock vissa bristområden t ex habiliteringsläkare, neuropsykiatrisk kompetens respektive barnlogopedi.

Problemen tar sig uttryck i växande utredningsköer samtidigt som uppmärksamheten under senare tid för bl a den s k Vojtametoden leder till ett ökat föräldretryck och stigande vårdefterfrågan.

Habiliteringsorganisationen har vuxit fram genom lokalt utvecklingsarbete under de senaste fyra åren. Fördelen med detta arbetssätt har varit lokala lösningar anpassade till lokala förhållanden. Nackdelen har bl a varit att det råder oklarheter om prioriteringar och vilka patienter som ska handläggas var. Nuvarande resurser används inte optimalt och det finns ett uttalat behov av att utarbeta för länet gemensamma riktlinjer för remisser, prioriteringar och utredningsnivåer.

Landstingsdirektören kommer att uppdra åt sjukhusdirektör Sören Jansson, Kiruna, att senast i november redovisa den nuvarande organisationen, resursuppbyggnad och erfarenheter samt utarbeta nödvändiga riktlinjer för verksamheten. Arbetet ska genomföras tillsammans med verksamhetschefer (motvarande) från samtliga förvaltningar.

Inom *logopedverksamheten* kan konstateras att Piteåförvaltningen är väl bemannad med erfarna logopedier. En förbättrad tillgång på logopedier kan redovisas i Luleå-Boden, dessa är dock relativt nytexaminerade.

För att kunna rekrytera logopedier till länet är det nödvändigt att nytexaminerade logopedier och/eller ensamtjänstgörande logopedier kan erbjudas ett kraftfullt professionellt stöd genom handledning, mentorskap etc. Ambitionen är att försöka utnyttja situationen i Piteå som en brygga för bemanning av logopedier i övriga länet. Det kan ske genom åtgärder som t ex inrättande av utbildningstjänster, rekrytering av ytterligare logopedier till Piteå och/eller Luleå-Boden men med viss tjänstgöringsskyldighet i övriga länet.

Frågan måste hanteras med omsorg eftersom tidigare erfarenheter visat att det är relativt lätt att skrämja bort logopedier genom att ställa alltför stora krav på dem i en bristsituation. Tydliga riktlinjer för prioriteringar och remisser samt god medicinsk uppbackning kan därför vara viktiga inslag i ett åtgärdsprogram.

Landstingsdirektören kommer att uppdra åt primärvårdsdirektör Britta Wallgren, Luleå, att senast i november redovisa förslag till åtgärder tillsammans med berörda förvaltningar och logopedverksamheten i Piteå.

Inom *ortopedin* slutligen är problembilden en annan. Prognosen är att åldersutveckling medför en uppenbar risk för växande kö- och väntetidsproblem.

Här finns redan tydliga kriterier för prioriteringar; patienter med mycket svåra problem och/eller stort lidande tas i allmänhet om hand inom helt rimliga gränser. Priset för detta får dock bäras av patienter med lägre prioritet med en besvärande kösituation som följd.

I ett kortsiktigt perspektiv sker under 1997 en betydande satsning av Dagmarmedel av kökorningskaraktär dels i kusten där problemet är som störst dels inom ryggkirurgin (utomlänsvård).

Sett i ett långsiktigt perspektiv rör det sig trots allt om ett uppehållande försvar. En översyn av ortopedin i länet bör därför göras med början under hösten 1997. Till huvudfrågorna hör arbetsfördelningen mellan Sunderby sjukhus och länsdelssjukhusen samt ortopedverksamhetens omfattning och inriktning på länsdelssjukhusen. Dessutom behöver sannolikt patientflödet mellan sjukhusspecialister och primärvård/äldreomsorg utvecklas ytterligare. Ett led i ett sådan utveckling kan vara att pröva systemet med s k praxiskonsulter från primärvården inom verksamhetsområdet rörelseorganens sjukdomar.

Landstingsdirektören kommer att uppdraga åt hälso- och sjukvårdsdirektören att genomföra översynen i samråd med berörda förvaltningar och verksamhetsföreträdare. Översynen ska redovisas senast i februari 1998.

Anmälan av revisionsrapporter

Styrelsen har fått revisionsrapporten *Nämnd och kansliledning inom Primärvården Boden; Uppföljning, rapportering och styrning mot mål* (dnr 524-97) för kännedom. Rapporten utgår från en överläggning mellan primärvårdsnämnden och revisionen och konstaterar att nämnden bör utveckla rutiner och riktlinjer för överföring av verksamhetsinformation mellan nämnden och kansliledningen.

Remissyttranden

Följande handläggning planeras för inkomna remisser:

Yttrandet avser (yttrande till)	Senast	Handläggning
Förslag till implementationsguide för tillämpning av EDIFACT-meddelandet APERAK (Hälso- och sjukvårdsstandardiseringen)	1997-04-12	Inget yttrande avges
Utkast till miljöprogram i Region Norr (Vägverket)	1997-05-07	Inget yttrande avges
Betänkandet (SOU 1997:35) Ny kurs i trafikpolitiken (Kommunikationsdepartementet)	1997-08-31	Styrelsen 1997-06-18

Rapport från Sunderbyförvaltningen

Sunderbyprojektet omfattar de moment som ingår i fastställd investeringskalkyl, dvs mark, projektering, byggproduktion, inventarier/utrustning, byggherrekostnader samt oförutsedda utgifter. Härutöver har styrelsen ålagt Sunderbyförvaltningen att svara för ett antal utvecklingsfrågor som sammanhänger med att Luleå-Bodens sjukvårdsförvaltning ska anpassas till Sunderby sjukhus.

Projektering

Projekteringen av Sunderby sjukhus går in i slutfasen nu under maj 1997 och sista leveransen av arbetshandlingar kommer att ske den 30 juni. Denna leverans utgör den sista procenten av arbetet. Konsultgruppen har trots en stor tidspress och med omkastning av projekteringsordningen lyckas väl med att hålla de överenskomna leveranstiderna.

Under tiden fram till dess att bygget är färdigt kommer det att finnas behov av att hålla kontakt med konsultgruppen för diskussioner omkring materialval och val av tekniska lösningar. Detta kan i något sammanhang bli av den arten att viss omprojektering kan erfordras men omfattningen kan idag inte bedömas.

När det gäller den konstnärliga utsmyckningen har åtta konstnärer utsetts som var och en lämnat förslag till utsmyckning. Utifrån de skissförslag som redovisats har en slutbedömning gjorts samt den tidsmässiga synkronisering av utsmyckningens färdigställande till övrig planering och en integrering till befintliga färger, material och verksamhetsmässiga aspekter. I övrigt återstår att bland ca 3 000 idag befintliga konstverk inom Luleå-Bodens sjukvårdsförvaltning välja ut ca 1 000 som ska placeras på varierande platser i Sunderby sjukhus, samt att ta ställning till en eventuell utsmyckning utomhus, i anslutning till infarten.

Byggproduktion

Arbetet med bygget fortskrider enligt planerna, d v s hela bygget kommer att vara under tak i slutet av året. Betongstommen kommer att vara klar lagom till det att byggsemestern startar och arbetet med mellanväggar, fasadmurning och installationer växer i takt med byggandet. Glasgatan färdigställs under innevarande sommar och mattläggningen startar vecka 20.

Inventarier/utrustning

Anbud för utrustning, digitala arkiv- och informationssystem för Verksamhetsområde Radiologi/Klin fys har kommit in under april månad. Arbetet med utvärdering pågår nu i flera arbets- och referensgrupper. Beställning av arkiv- och informationssystem planeras ske under hösten 1997 och beställning av utrustning i januari 1998.

Anbud på övervakningssystem kommer in i mitten av maj och även övrig upphandling löper enligt uppgjord tidsplan. Kartläggning av befintlig utrustning pågår, vilken bildar underlag för en vidareutvecklad kalkyl som redovisas i juni.

Vid samtliga upphandlingar erbjuds leverantörerna att köpa in befintlig övertalig utrustning.

IS/IT

Vid landstingets kansli genomförs tre projekt med särskild betydelse för Sunderby sjukhus. Dessa projekt är:

- Komplettering av sjukhusklinikens journaldokument.
- Konvertering VAS Radiologiskt informationssystem.
- Informatik.

De två förstnämnda projekten följer tidsplan och rapporterar framåtskridande, i enlighet med plan. När det gäller projektet Informatik, som bl a inrymmer definition av termer och begrepp i vården, föreligger ingen rapport om projektets status. Påpekas bör att detta projekt är av stor betydelse för starten av digital journal på Verksamhetsområde Medicin som genomförs under sommaren 1997.

Vid Sunderbyförvaltningen genomförs fem projekt, enligt följande:

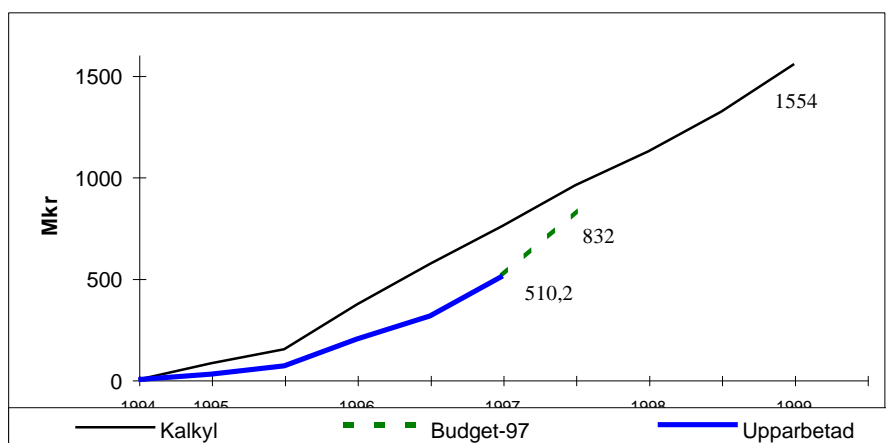
- Arkiversättning - Radiologi/Klin fys (pågår enligt plan).
- Arkiversättning - Patientjournaler (är något försenat på grund av kravspecifikationer. Projektet är ett av de kritiska projekten och har stor betydelse för hanteringen av befintliga journalarkiv).
- Övervakning (väntar på anbudsinfordran).
- Flyttning IT (pågår planenligt men saknar för närvarande delprojektledare, vilken dock kommer att tillsättas snarast).
- Integration IS (pågår planenligt men bedöms som mycket kritiskt då resultatet inte tydligt kan förutses och med en mycket snäv tidsplan).

Ekonomi

Diagrammet nedan visar den ekonomiska totalalkylen innefattande projektering, byggproduktion, byggherrekostnad, inventarier/utrustning och mark, under projekttiden 1994 - 1999. I kalkylen ingår dessutom kostnader för oförutsedda utgifter (189 mkr).

Markförvärvet avslutades 1995, projekteringen kommer att vara avslutad vid halvårsskiftet 1997. Huvuddelen av investeringsmedlen kommer resterande tid fram till 1999 att utgöra kostnader för byggproduktion inklusive byggherrekostnader och en mindre del för inventarier/utrustning.

Takpriset 1 554 mkr är beräknat i 1997 års prisnivå.

Bemanning

I december 1992 fastställde fullmäktige vård- och arbetsorganisation samt angav en totalram för bemanningen av det nya sjukhuset. Bemanningen angavs till 2 135 anställda, vilket innebar det antal personer, fast anställda och vikarier, som behövs för att bedriva verksamheten. De verksamhetsana-

lyser som respektive verksamhetsområde gjort under hösten 1996 har lagt grunden för bemanningen av Sunderby sjukhus samt de verksamheter som ska utlokaliseras.

Arbetet med bemanningsplanerna har, i likhet med arbetet med verksamhetsanalyser, följt en gemensam struktur. Arbetsgrupperna har i sina förslag presenterat såväl arbetsbeskrivning som kompetenskrav för de olika befattningarna. Parallellt med denna process har särskilda analyser gjorts av bl a läkarbemanning, jourorganisation och utbildningsbehov.

Arbetsgruppernas bemanningsförslag har sammanställts och analyserats av en särskilt tillsatt beredningsgrupp, bestående av företrädare för både Sunderby- och Luleå-Bodenförvaltningarna. Beredningsgruppen har, i samråd med respektive verksamhetschef, bearbetat grundförslaget utifrån kompletterande nyckeltal, i syfte att ytterligare reducera bemanningen. Det är dessa s k omtag som kommer att utgöra grunden för det slutliga förslaget till bemanning av Sunderby sjukhus. Förslaget är fortfarande under beredning och kommer därför att presenteras i särskild ordning.

Samverkan med primärvården

Projektet fortlöper som planerat och den formaliserade samverkan mellan vårdcentralerna och sjukhusen på bägge orterna växer i omfattning. Successivt bildas nya arbetsgrupper för att diskutera samverkansformer, patientflöden, remisshantering och liknande, omfattande samtliga verksamhetsområden. Samverkan sker såväl mellan de olika verksamhetsområdena som med primärvården.

När det gäller arbetet med den från sjukhuset utlokaliserade verksamheten har den bedrivits inom ramen för det pågående arbetet kring bemanningen och kommer därför att redovisas i samband med att bemanningsförslaget presenteras.

Som tidigare rapporterats har en särskild arbetsgrupp tillsatts för att en samordning ska kunna ske beträffande behovet av lokaler i tätorterna. En kartläggning av behov och tillgång har gjorts och till detta kopplas verksamheternas behov av samverkan med andra och, inte minst, patienternas behov av tillgänglighet och service. Som exempel kan nämnas idén om ett Kommunikationscenter, innehållande t ex Syncentral, Pedagogisk hörselvård och Tolksentral. Arbetsgruppen beräknas komma med en rapport under 1997.

Information

Intresset vad gäller information och studiebesök vid Sunderby sjukhus växer i takt med bygget. I syfte att visa det nya länsjukhuset för norrbottningarna och övriga landet har en skalenlig modell tagits fram. Med hjälp av den blir det lättare att beskriva hur patienten kommer till sjukhuset och var i huset de olika verksamheterna är placerade, hur vården kommer att bedrivas, tekniska lösningar samt vilka miljöhänsyn som tagits.

Modellen av sjukhuset har turnerat runt bland kommunerna i länet och turnén kommer att avslutas i maj/juni. Både under Norrbottensveckorna och vid Vårdförbundets Hälso- och sjukvårdsstämma i Stockholm visades modellen för intresserade besökare från hela landet.

Förvaltningen har även genomfört byggvisningar och hållit informationsmöten. De typrum som byggts vid Vårdhögskolan i Boden används dagligen i utbildningen och en dag per vecka är typrummen alltid disponibla för personalens räkning.

Organisationsförändringar

Under sommaren/hösten 1997 kommer Sunderby sjukhus förvaltningschef Ulf Öhman att efterträdas av Tore Öberg. Dessutom kommer vid ungefär samma tidpunkt Björn Wallstén att gå i pension och Ove Wikberg att slutföra sitt uppdrag avseende bemanningsprojektet. Dessa förändringar innebär att åtgärder måste vidtas när det gäller arbetsfördelningen mellan Luleå-Boden- och Sunderbyförvaltningarna, främst med hänsyn till utvecklingsprojekten.

Förändringen för Sunderbyförvaltningen innebär, förutom förvaltningschefsbytet, att nuvarande projektkontor flyttas ut till baracken i Sunderbyn. Organisatoriskt innebär förändringarna att till Luleå-Boden kopplas projektadministratörerna till en enhet för verksamhetsutveckling, med Anna-Greta Öberg som chef. Dessutom kommer nuvarande stabsenhet att ersättas av en planeringsenhet, med Inger Vikström som chef. Planeringsprocessen för Luleå-Boden och Sunderbyn kommer på så vis att hållas samman.

Berörda personer kommer fortsättningsvis att vara anställda av Luleå-Bodenförvaltningen men avlönas av Sunderbyförvaltningen. Sunderbyorganisationen kommer även att förstärkas genom att Stefan Perdahl, Landstingsfastigheter, knyts som controller till förvaltningen.

Samordningen mellan förvaltningarna, både vad gäller utvecklingsprojekt och löpande verksamhet, kommer att formaliseras genom förvaltningsgemensamma träffar på ledningsnivå.

Ansvarsfrihet för 1996 års förvaltning av stiftelserna Norrbottens museum, Norrbottensmusiken, Norrbottensteatern och Norrbottens forskningsråd

Landstingsstyrelsen har beviljat styrelsens ledamöter i stiftelserna Norrbottens museum, Norrbottensmusiken, Norrbottensteatern och Norrbottens forskningsråd ansvarsfrihet för 1996 års förvaltning.

De av landstinget utsedda revisorerna har tagit del av räkenskaperna, protokoll och andra handlingar som lämnar upplysning om stiftelsernas ekonomi och förvaltning samt i övrigt vidtagit de granskningsåtgärder man ansett erforderliga. Revisorerna tillstyrker att styrelseledamöterna beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Ytterligare bidrag till ALMI Företagspartner Norrbotten AB

Landstinget ska verka för att skapa och upprätthålla goda förutsättningar för etablering och utveckling av livskraftiga små och medelstora företag. Syftet är att ge länet ett mångsidigt, konkurrenskraftigt och väl spritt näringsliv som förmår skapa tillväxt och varaktiga arbetstillfällen.

ALMI Företagspartner Norrbotten AB är en av de aktörer som har landstingets uppdrag att verka för detta mål uppfylls. Landstinget äger 10 procent av bolaget och staten resterande 90 procent. Ägarna har emellertid delat finansieringsansvaret lika sedan bolaget bildades.

Avsikten har varit att denna princip ska gälla även 1997 års budget. Efter att landstingets fastställt bidraget till ALMI Företagspartner Norrbotten AB till 5 656 tkr för 1997 stod klart att statens insats i bolaget kommer att uppgå till 6 500 tkr 1997. Landstingsstyrelsen har därför beviljat ytterligare bidrag med 844 000 kr.

Finansiering av CUFS

Centrum för utbildning och forskning inom det samhällsvetenskapliga området (CUFS) vid Luleå tekniska universitet bildades hösten 1996 i samarbete mellan universitetet, landstinget, Kommunförbundet i Norrbotten, Länsstyrelsen, Skellefteå kommun, Försäkringskassan och Länsarbetsnämnden. CUFS ska utgöra ett forum för samverkan inom forskning och utbildning inom det samhällsvetenskapliga området med särskilt intresse för offentlig verksamhet.

Basorganisationens kostnader beräknas till 3,5 mkr per år under de tre första åren. Finansieringen fördelas på universitetet (1,7 mkr), landstinget (595 tkr), Länsstyrelsen (595 tkr) samt kommunerna i Norrbotten och Skellefteå kommun (595 tkr).

Landstingsstyrelsen har beviljat bidrag med 595 tkr för år 1997, under förutsättning att övriga intressenter beslutar om sin del av finansieringen.

Samordning av arkivverksamheten i Luleåområdet

I Landstingsplan 1996 fick landstingsstyrelsen i uppdrag att genomföra en samlad översyn av arkivfrågan. Uppdraget föranleddes av att Norrbottens museum i sitt budgetäskande föreslog att dess arkiv och föremålssamlingar samlas i ett gemensamt arkiv i anpassade arkivlokaler. I sammanhanget framfördes även att folkrörelsernas arkiv och t ex företagsarkiv samt arkivalier, bilder och föremål från Norrbotten spridda över landet skulle samlas och ingå i ett länsarkiv.

I kansliets arbetsplan för 1996 inrättades en projekt som avlämnat rapporten *Mot ett länsarkiv i Norrbotten*. I rapporten har inventerats behovet och intresset av en samlad institution med arkiv och föremålssamlingar. Inventeringen visar på ett behov av ca 20 000 hyllmeter arkivmaterial och ca 108 000 föremål.

Projektet har beräknat det sammanlagda ytbehov till ca 12 000 m², varav ca 2 000 m² inkluderar publika utrymmen, kontor, personalutrymmen m m. Ombyggnadskostnaden har beräknats till ca 4 000 - 5 000 kr/m² och utrustningskostnaden till ca 8 mkr. Personalkostnaderna skulle bli ca 9 mkr/år.

En direkt uppbyggnad av ett enligt rapporten skisserat länsarkiv har ej bedömts genomförbart av kostnadsskäl. På landstingsdirektörens uppdrag har därför kansliet sett över verksamheten med syfte att lösa Sunderby sjukhus arkivbehov och samordna arkivverksamheten inom Luleåområdet.

Landstingsstyrelsen har beslutat om en samlad lösning för arkivverksamheten inom Luleåområdet där prioritet nummer ett är att lösa behoven för Sunderby sjukhus. Dessutom ska Norrbottens museums och Norrbottensmusikens administrativa arkiv, landstingsarkivet som idag är beläget i landstingshuset samt Folkkrörelsernas arkiv ingå i samordningen.

Verksamheten bedöms kunna inrymmas inom nuvarande personalram för arkivverksamheten vid landstingets kansli och Luleå-Bodenförvaltningen. Behovet av arkivutrymme har beräknats till drygt 14 000 hyllmeter. Arkivet lokaliseras till Björkskatans vårdcentral och omfattar ca 2 500 m² inklusive de publika ytorna. Hyreskostnaderna beräknas bli något lägre än för nuvarande splittrade arkivverksamhet.

Reservation

Mot beslutet reserverade sig (ns)-gruppen.

Deltagande i konsortium för nationellt informationssystem

I 1997 års Dagmaröverenskommelse slås fast att en viktig förutsättning för att uppnå hälso- och sjukvård som i ännu högre grad än idag är patientorienterad och kunskapsbaserad är att informationsförsörjningar utvecklas och att ny informationsteknologi utnyttjas i så stor utsträckning som möjligt.

För närvarande pågår utveckling av ett informationssystem som syftar till att skapa ett effektivt nationellt informationssystem som kan användas av allmänheten för att söka information och rådgivning angående egenvård, hälsovård, folksjukdomar, patientföreningar, vårdavgifter etc. Ett tiotal landsting deltar i arbetet med Östergötlands läns landsting som drivande och sammanhållande. Apoteksbolaget och Landstingsförbundet är också engagerade i projektet. Systemet går tills vidare under arbetsnamnet InfoMedica.

I den förstudie som legat till grund för projektet har identifierats de områden som bedöms vara av störst nytta för patienter och medborgare: Information om sjukdomar, undersökningsmetoder, egenvård, läkemedel, hälsovård, lokal serviceinformation, rättigheter, hjälpmedel, missbruk, patientföreningar och aktuell vårdinformation. Dessa områden kommer att prioriteras i projektets första etapp.

I Dagmaröverenskommelsen var parterna överens om att utvecklingsarbetet bör stödjas varför 6 mkr avsattes för ändamålet.

Samtliga sjukvårdshuvudmän har nu erbjudits att delta i ett konsortium för att driva detta nationella informationssystem vidare. Part som vill delta i konsortiet ska godkänna det förslag till konsortialavtal som föreligger samt erlægga en inträdesavgift om 150 tkr till Landstingsförbundet. Avgiften utgör respektive parts ekonomiska åtagande för programmets genomförande. Konsortialmedlemmarna är inte skyldiga att tillföra programmet ytterligare medel.

Landstingsstyrelsen har beslutat att landstinget ska delta i konsortiet och godkännt förslaget till konsortialavtal.

Fördelning 1/97 av landstingets forsknings- och utvecklingsanslag

För forsknings- och utvecklingsverksamhet (FoU) 1997 har landstinget avsatt 2 200 000 kr.

690 000 kr har överförts till Kalix sjukvårdsdistrikt för WHO-projektet MONICA. Återstående medel, 1 510 000 kr, fördelas vid två tillfällen under 1997.

Till ansökningsomgång 1/97 (sista ansökningsdag den 15 februari 1997) har 34 ansökningar inkommit med begäran om 4 559 269 kr. Landstingsstyrelsen har, efter beredning av samhällsmedicinska enheten och vetenskapliga rådet, beviljat bidrag med 741 000 kr till 12 projekt inom följande verksamhetsområden:

- Primärvård: 5 projekt, 329 000 kr.
- Övrig hälso- och sjukvård: 6 projekt 364 000 kr.
- Utbildning: 1 projekt 48 000 kr.

Beslut

Landstingsstyrelsens rapport till fullmäktige:

Enligt beredningens förslag.

Bilaga

1

Delegationsbeslut inom Sunderbyprojektet

Projektchefens beslut enligt särskild förteckning (dnr 6-97).

2

Övriga delegationsbeslut

Ordföranden har:

- Beslutat att som humanitärt bistånd skänka överbliven utrustning från Luleå-Bodenförvaltningen till sjukhus i Murmanskområdet (dnr 25-97).
- Gett försäkringsjuristen Mats Magnusson, eller den han sätter i sitt ställe, fullmakt att företräda landstinget i mål T 314-97 om skadestånd (dnr 490-97).
- Gett ekonomidirektör Tore Öberg fullmakt att företräda landstinget vid bolagsstämma med Matlaget i Gällivare AB den 18 april 1997 (dnr 491-97).
- Gett advokat Roger Hagman, eller den han sätter i sitt ställe, fullmakt att företräda landstinget i mellanhavande med Bil & Traktor i Luleå AB angående skadestånd enligt lagen om offentlig upphandling (dnr 536-97).
- Gett fastighetsdirektör Göran Wallo fullmakt att fr o m den 14 april 1997 för landstinget underteckna vissa handlingar avseende fast egendom, tomt-rätter och bostadsrätter (dnr 546-97).
- Gett landstingsråd Toivo Hofslagare fullmakt att företräda landstinget vid bolagsstämma med Norrbottens Turistråd AB den 28 april 1997 (dnr 565-97).

Vice ordföranden har:

- På landstingsstyrelsens uppdrag, § 42-97, utsett landstingets representanter i läkemedelskommittén (dnr 250-97).
- På landstingsstyrelsens uppdrag, § 44-97, beslutat om fördelning av medel på projekt som syftar till att öka kapaciteten inom hälso- och sjukvården så att utgifterna från socialförsäkringssystemet för sjukpenning och för-tidspensionering kan minskas (dnr 251-97).

Landstingsdirektören har träffat avtal med Göran Wallo om tillsvidareanställning inom landstinget med förordnande som fastighetsdirektör under tiden 14 april 1997 till 13 april 2000 (dnr 22-97).

Personaldirektören har:

- Tvisteförhandlat med Vårdförbundet SHSTF om brott mot MBL inom Piteåförvaltningen, varvid överenskommelse träffats (dnr 13-97).
- Tvisteförhandlat med Vårdförbundet SHSTF om oegentliga vikariat inom Luleå-Bodenförvaltningen, varvid överenskommelse träffats (dnr 13-97).

3

Protokoll

Läns pensionärsrådet	1997-03-11
Kulturutskottet	1997-04-03
Försörjningsnämnden	1997-04-17

4

Övrigt

Positionspapper om strukturfondernas framtid, antaget av Landstingsförbundets styrelse (dnr 478-97).

Överenskommelse mellan staten och sjukvårdshuvudmännen om ändrad administration för pensionärens sjukhusavgifter m m, antagen av Landstingsförbundets styrelse (dnr 479-97).

Skrivelse från Synskadades Riksförbund i Norrbotten om verksamheten vid syncentralen (dnr 343-97).

Magnus Wildeman har i överklagande till länsrätten yrkat att landstingsfullmäktiges beslut den 26 mars 1997 om ansvarsfrihet för 1996 och godkännande av årsredovisningen för 1996 ska upphävas. Vidare har han yrkat att länsrätten ska meddela inhibition (verkställighetsförbud) beträffande beslutet om ansvarsfrihet. Länsrätten har avslagit yrkandet om inhibition och förelagt landstinget att senast den 29 juli 1997 yttra sig i målet i övrigt (dnr 539-97).